

Dr Aydemir Yalman

Anesteziyologlardan

Öyküleri

İÇİNDEKİLER

Mallampati

M. Uğur Özel.....*Yarışma Birincisi*

Ruh ikizimi Ne

Ahmet Şen.....*Yarışma İkincisi*

Sen Olunca Hüzünde Güzel

Emin Tunç Demir .....*Yarışma Üçüncüsü*

Morgda doğan kurt

Mustafa Levent Çetin .....

Rüyadan Gerçeğe

İlker Ital.....

Jaimen

Binnur Sarıhasan.....

"Sifr" Hayat

Tuğhan Utku.....

Hayal

Merve Kaçar.....

Harabelerin Çiçekleri

Derya Özden.....

MALLAMPATİ

Uzm.Dr Uğur Özel

BURSA

Fransız karikatürist Sempe'nin bir karikatüründe; Zengin bir işadamı lüks limuzini ile psikiyatriste gider ve anlatır ; çok aşırı çalışıyorum, kafam ekonomik verilerle hep meşgul, fabrikalarım, finans kurumlarım bana bağlı, bitmeyen seyahatlerim, toplantılarım vs vs diye anlatıp çok yorgun olduğunu, mutsuz olduğunu ve hiç uyuyamadığımı söylüyor. Psikiyatristten yardım istiyor. Psikiyatrist her şeyi bırakıp lahana yetiştirmesini tavsiye ediyor. Takip eden karelerde ise önce...Adam küçük bir bahçede elinde çapa ile 8-10 tane lahananın etrafını "mutlu" bir şekilde çapalıyor. Sonraki karede bahçe tarla olmuş, bir sonrakinde birçok işçi çalışıyor, yanında işleme tesisi kurmuş, daha sonraki karede büyük fabrikaları var ve yanındaki limandan gemilere lahana amblemlili şirketin kolileri yükleniyor. Son karede aynı adam tekrar lüks limuzini ile psikiyatriste geri geliyor.

Bazılarının kaderi gerçekten böyle...

Meşhur bir özel hastanenin ameliyathanesinde yoğun cumartesilerden birisiydi yine. Sabah 4-5 adenoid-tonsil, ardından saat 10 sezeryanları, yukarda bir normal doğum, bir haftasonu disk hernisi derken saat 14.00 olunca herkes gitmiş ve nöbetçiler kalmıştı. Nöbetlerde sırtlarına binen yoğun bakımı gidip isteksizce devraldı. Sağlık Bakanlığının yeni uygulamalarından sonra yoğun bakım hep doluydu zaten. 10 yataktan aşağı olmuyordu son nöbetlerde. Her nöbette 1-2 exitus neredeyse rutindi. Gecenin bir saatinde onkolojideki hastalardan birkaçı fenalaşır, onkolojinin doktorunun hemşireye buyurmasıyla o hastalarda inerdi yoğun bakıma...Asil görev ameliyathaneydi oysa. Pazar nöbetleri hüzünlü, cumartesileri ise hareketli geçerdi çoğu zaman... Plastik cerrahinin küçük çocuk kesileri, Genel cerrahinin apendektomisi artık sıradan vakalardı cumartesi için...Gece olacaklara tedbir için biraz uzanmıştı. Tam sızmaya başlamıştı ki Acilden aradılar. Resusitasyon odası dolu idi. Güvenlikçiler hasta yakınlarını acil kapısı dışına almaya çalışıyorlardı. Umutsuz

resusitasyon uzun süre devam etti. Kötü haberi vermeyi acilin doktoruna bırakarak hızlı adımlarla acilden uzaklaştı. Gece olmaya başlamıştı. Sessizlik hayra alamet değildi. Nihayet beklenen telefon çaldı ve böbrek nakli çıktığı haberi geldi. Tahliller, hazırlıklar , organın gelmesi derken ameliyatın başlaması gece yarısını bulmuştu. Uzun zamandır böbrek bekleyen hastanın yüzünde bir kurtuluş umudu belirmişti. Nakiller hastanede yeni başladığından işler biraz uzun sürüyordu. Ortam da daha gergin oluyordu tabii ki... Ameliyat devam ediyor, bir yandan da yoğun bakımdan, katlardan telefonlar geliyordu. Yıllardır yaptığı gibi heryere yetişmeye çalışıyordu. Açılmayan bebek damar yolları, Yoğun bakımda çözülemeyen ventilatör problemleri, inmeyen ateşler ve devam eden nakil...Üstelik memnuniyetsiz bir cerrah...

Ayaklarını neredeyse hissetmiyordu. Tansiyonunun yükseldiğini o başındaki ağırlıktan anlıyordu artık. Nöbetlerde ilacını düzenli almasına rağmen yükseliyordu tansiyonu. Gözleri yorgundu. Zaten artık genç sayılmazdı. Kırkını geçmişti. Daha çabuk yoruluyordu. Asistanlıktan daha yoğun çalıştığını düşündü. Rahmetli dedesi geldi aklına önce. Asistanken güneşirini nöbette hastaneye gelmişti kalp muayenesine . Torununun sabah 7de çıkıp ertesi gün akşam 6 da gelip uyuyup sabah işe gitmesi çok garibine gitmiş; hocasıyla tanıştığında

“ ben 2. Cihan harbinde Seferihisar’da teyakkuz halindeki Mehmetçiğe böyle nöbet tutturmadım hoca” demişti. 90 yaşında emekli subaydı kendisi.

Sonra evdekiler geldi aklına, kızının güzel sıcak uyku kokusu geldi burnuna. Eşi nöbetlerde küçük kızıyla uyurdu hep. Büyük kızı ise askerlik, TUS, asistanlık derken büyümüşü birden. Onu zaten hiç görememişti.

“Tansiyon çok düşüyorr !” sesiyle irkildi birden. Ameliyat sahasının kan gölü olduğunu gördü. Eyvah! dedi içinden. Yorgunluk geçici bir şeydi. Uyurdu geçerde. Oysa cerrahi sahada olan problemlerden dolayı suçlanmak her anesteziist gibi onunda zoruna gidiyordu ama olayları söndürme, düzeltme gayretinde oldu hep. Hiç cevap vermedi. Gerekli medikal desteği yaptı, cerrah da damarı bulup kanamayı durdurdu. Ameliyat bitti, hasta hiçbirşey olmamış gibi güzel uyandı. Her şey yolundaydı artık.

O meşhur hastanenin güzel ameliyathanesinin anesteziye ayrılan 5 metrekareyi bulmayan odasındaki muşamba kanepeye uzandı. Kanepede dar olduğundan 7 yıldır yatış şekli değişmişti. Kollarını büküp İki elini çenesinin altına koyup yan yatarsa ancak sığıyordu kanepeye. Evde bile artık böyle uyuduğu geçti aklından. Sonra aklından başka bir şey daha geçti !?

“Ben bu işi daha yapmayacağım”, dedi. Gerçekten...Yapmayacağım.

Pazartesi günü herkesin çalışmak için can attığı bu güzel hastanedeki işinden ayrıldı. 7 yıldır her sabah çok severek girdiği hastanenin kapısından bu sefer biraz buruk ama özgür olarak çıktı. Kuş gibi hafifti. Herkes şaşırılmıştı. Fena da kazanmıyordu hani.

Ne yapabilirim? diye düşündü. Ne yapabilirim?

Hiçbirşey için geç değildi. İngilizce öğrenmek istiyordu yıllardır. Yakın bir hocası “yerinde olsam, hem dil öğrenir, hem de iyi bir yerde Anestezi ile ilgili bir eğitime giderdim” dedi. Hep merak etmişti başka klinikleri, aynı şehirdeki hastanelerdeki uygulamalar bile hep ilgi alanındaydı. Hele başka ülkelerdekiler... Yıllar önce 2 günlüğüne gittiği Amsterdam Tıp Fakültesindeki Pediatrik anestezi bölümünü görmek onu o kadar mutlu etmişti ki! O iki günü herkese devamlı anlatır dururdu.

Acaba Amerika’daki anestezi klinikleri nasıldı? Bu bir hayaldi ama hayatı boyunca hep cesur adımlar atmıştı. Korkmamıştı. Neden olmasın diye düşündü. Neden olmasın?

1 ay sonra Roma’dan Boston’a giden eski bir Alitalia uçağının giriş koltuğunda yanında mavi gözlü güzel bir Arnavut kız ve kucığında kızın fifi köpeğiyle uçuyordu. Hayatında hep köpeklerden korkan bu adamın kucığında bir köpek vardı. Uçaktaki çocuklar köpeği sevmeye geliyorlar, köpek de kızdan çok onun kucuğında durmayı tercih ediyordu. Yolculuk boyunca köpek hiç huysuzluk yapmadı. 9 saatlik yolun bir kısmını kızın ayağının dibindeki kafesinde, bir kısmını da dönüşümlü olarak kızın ve onun kucığında geçirdi. Hiç çişini yapmadı. Mama yemedi. Lacivert kazağının heryeri köpek tüyü olmuştu. Çıkışta kız teşekkür etti. Vedalaştılar.

Havaalanından çıkışı diğer yolcular kadar kolay olmadı. Belki ilk adının Mustafa olması, belki de vizesinde bu yaşta dil okuluna geldiğinin yazması , ya da üzerinde ortalama bir Amerikalıdan fazla nakitle gezmesi en son çıkıştaki polislin ilgisini çekmişti. Tam bavulunu almış çıkışa giderken ilginç şapkalı kızıl yüzlü polis metalik sesiyle onu çağırdı. Neredeyse hiç İngilizce bilmiyordu. Haftanın günlerini sayamıyor, 11 ve 12 yi bile karıştırıyordu bazen. Polis bavulunu masaya koymasını söyledi. Ya da o öyle anladı. Bavulunu koydu. Polis mavi eldivenleri giyince seyrettiği Amerikan filmlerindeki sahneler geldi aklına. Polis eldivenlerle bavula yönelince rahatladı. Polis hem bavulunu didik didik ediyor, hem de sert sert sorular soruyordu. Hiçbirine doğru dürüst cevap veremedi.

Anlamasada buraya dil okulu için geldiğini söyledi. 6 ay kalmak istiyorum dedi. Polis bavuldaki çoraplarını, kalemlerini, getirdiği antibiyotik kutusundaki ilaçları dahi kontrol etti.

Çok korktu. Kabataşta yatılı okurken müdür yardımcısından dayak yemeden önceki korkuya benzetti bunu. Yok bu biraz daha fazlaydı. En son bavulun iç kapağına belki bir yerde lazım olursa diye özenle yerleştirdiği diploma ve uzmanlık belgesinin renkli fotokopisine bakıp bunlar ne diye sordu? Ben bir doktorum ve anesteziyim dedi. Hemen bavulu topladı, kapattı ve verdi. Çıkışı gösterdi. Ona birçok şey söyledi. Hiçbirini anlamadı. Çıkıştan bavuluyla geçerken “burada doktorlara hala hürmet ediyorlar “ diye geçirdi içinden. Belki de polis başka şey söylemişti. Artık Amerika’daydı.

Burası rüya gibi bir şehirdi. Avrupada gördüğü yerlere de hiç benzemiyordu. Mutluydu. Yorgundu. Cesaretliydi. Heyecanlıydı.

Dil okulunun vaat ettiği katalogdaki Amerikan ailesini ve büyük güzel evlerini hayal ediyordu. Bu çevrede gördüğü güzel evlerden hangisiydi acaba? Belki şu önünde büyük jip olan beyaz ahşap iki katlı evdir dedi içinden.

O akşam uzak ve güvensiz bir zenci mahallesinde çok eski bir 2 katlı ahşap evin aydınlığa bakan; açık kahve renkli yer yer sıvası dökük duvarlı, koyu kahve renkli eskimiş kumaştan nevresimine sarılmış, duvardaki kocaman Martin Luther King tablosuna bakarken uyuyakaldı erkenden. Kolları dirsekten bükülmüş elleri çene altında yan tarafına dönmüş uyumuştur yine. Bu yatış şekli yatak çok geniş olsa da uzun zaman hiç değişmemişti. Sabaha karşı uyandı. Burası katalogtaki eve, dışarıdaki 80 yaşındaki şişman zenci teyze de o aileye hiç benzemiyordu. Salona geçtiğinde teyze köpeğiyle oturmuş, loş ışıktaki dışarı bakıyordu. Gülerken günaydın dedi. Bembeyaz dişleri göründü. Evde 5 Çinli kız öğrenci daha var dedi.

1-2 saat sonra üst kattan tuhaf şeyler konuşarak salona indiler. En ağırı 45 kilo civarında olan, İkisinin de kız mı erkek mi olduğu pek belli olmayan Çinli öğrencilerdi bunlar. Mısır gevreğiyle ve süt içip çıktılar. En zayıf olanları bakıp günaydın dedi. Diğerleri hiç ilgilenmediler.

Aman Allah’ım ben ne yaptım? dedi. Ben neredeyim? dedi. Kızlarını ve eşini özledi birden. Evi geldi aklına. Toparlandı, silkindi , aklını başına al dedi. Çocuk değilsin.

Okulda Çin’li, Arap, Venezuela’lı , Afrika’lı 18-22 yaş arası öğrenciler vardı sınıfında. Ne kadar alt seviye öğrenci varsa onların sınıftaydı. Öğretmen 10 yaş küçüktü. Derslerin

bazıları oyun şeklinde geçiyordu. Çekiniyor, hata yapınca gülecekler diye emin olmadan hiç konuşmuyordu. Oysa kimsenin umurunda değildi.

Günler geçti. Artık haftanın günlerini söyleyebiliyor, 11 ve 12 yi tereddütsüz biliyor, Çince, İspanyolca ve İngilizceyi net bir şekilde ayırt edebiliyordu. Doktor olduğu kısa sürede okulda duyulmuştu. Öğretmenler koridorda selam veriyor, onunla konuşuyorlardı. Bu ülkede doktorluğun daha değerli olduğunu hissediyordu.

Okula yakın güzel bir eve, iyi bir ailenin yanına geçene dek neredeyse 1 ay geçmişti. Derdini anlatması, evin, ailenin bulunması bu kadar sürmüştü. Artık okula 15 dakikada bisikletle gidiyor, gerçekten de dışı krem renkli ahşap tipik büyük bir Amerikan evinde kalıyordu. Geniş Bahçedeki garajlarında bir değil iki büyük jip vardı üstelik. Her şey güzel gidiyordu. Madagaskar'dan bile arkadaşım var diye düşünüyordu. En çok Korelilerle anlaşıyordu.

Ev sahipleri 40 yıl önce Malezya'dan göç etmiş bir aileydi. Karı koca ve 25 yaşlarında bir oğulları vardı. Evlerinin bodrum katındaki 3 odaya üç öğrenci almışlardı. Ev sahipleri ise giriş ve üst katta yaşıyorlardı. Tabii onların da köpekleri vardı. Alman kurdu Zara...Artık köpeklere alışmıştı. Ama bodrum kattaki dar karanlık odaya alışamamıştı. Bir gece ev sahibi hastalandı. Orada doktora gitmek muayene olmak, tedavi olmak, ilaç almak hep dert ve törene mahsustu. Ev sahibinin dudakları şişmişti, tansiyonu yükselmişti. Onu getirdiği ilaçlarla tedavi etti. Adam iyileşti. Sabah kahvaltısında ona başka yerde yaşayan oğullarının yukarıdaki geniş ve güzel odasına geçmesini teklif ettiler. Mükemmel bir odaydı. Sonuna kadar orada kalacaktı. Aileden birisiydi artık.

Neredeyse 2 ay olmuştu. Amacı orada bir hastanede anestezi kliniğini görmektir. Ama buralarda bu işler o kadar kolay değildi. Çok önceden yazışmak ve iyi bir referans gerekiyordu. Neden olmasın? dedi. Kaybedecek bir şeyim yok. Denemeye değer. Çalıştığı şehirden göğüs cerrahı olan bir hocası kongre için Boston'a gelmişti. Oradaki iyi bir hastanenin Göğüs Cerrahi Ekibinden bir arkadaşı vardı. Onun aracılığı ile Anestezinin hocasından randevu alındı. Lakin 2 defa randevu alınmasına rağmen Amerikalı hoca Akciğer nakli çıktığı için onları kabul edemedi. Son gün adam mahcup bir şekilde kaldıkları otele geldi. 60 yaşlarında uzun boylu, mavi gözlü, gri saçlı, güleçyüzlü bir adamdı. Takım elbise altına büyük bir spor ayakkabı giymişti. Talebiniz nedir diye sordu? Türkiyeden gelen hocası, bu anestezi uzmanı arkadaşımın çok yoğun çalışırken işi bıraktığını burada dil öğrendiğini,

ayrıca anestezi kliniklerinde observer olarak çalışmak istediğini belirtti. Kendisi çok konuşmadı. Amerikalı hoca senin amacın ne? Ne istiyorsun bizden diye sordu?

Heyecanla ve bozuk İngilizcesi ile göğüs cerrahi ve regional anesteziye ilgi duyuyorum. Anesteziye ne yaptığınızı görmek istiyorum, merak ediyorum. Bu işi dünyada en iyi yapanlar nasıl yapıyorlar görmek istiyorum dedi. Adam tebessüm etti, sustu. Başı önde bunun çok önceden planlanması gerektiğini, yönetim kurulunun karar vereceğini, üstelik İngilizcesinin yetersiz olduğunu söyledi. Sonra ayağa kalktı, “ ama bu hayalinin gerçekleşmesi için ben elimden geleni yapacağım dedi”...Vedalaştı.

3. gün mail atıp, hastaneye davet etti. Sabah 6.00 ya randevu verdi. Bu bir rüya gibiydi onun için. Takım elbise giyip kravatını taktı. Buluştular. Amerikalı hoca, Göğüs Cerrahisi ve Ortopedi Regional Anestezi için konuştuğunu söyledi. Formları bizzat Hoca doldurdu. 2 gün sonra oryantasyon eğitimine çağırdılar onu. Eğitimdeki çoğu şeyi tam anlayamadı. Yangın, iletişim , güvenlik, hasta güvenliği, hijyen eğitimi verildi. 2. gün sınav çok kolaydı. Sınavdan geçti. Sağlık raporu için 3 gün uğraştı. Aşı kartının olmamasına çok şaşırıp, çocukluk çağı aşılarını yaptılar. Sanki hava harp okuluna öğrenci alıyor gibi sağlık muayenesinden geçirdiler.

Artık her şey tamamlanmıştı. Kartını heyecanla boynuna astı ve her sabah 6.00 da ameliyathanelere büyük sevinçle giriyordu. Bu bir rüya gibiydi. Hayalleri bir bir gerçekleşiyordu. Olmayacak bir şey yok dedi. Şükretti.

Tam 60 ameliyathane vardı ama sadece göğüs cerrahi ve ortopedi ameliyathanelerine girişi serbestti. İkisinin toplam 12 ameliyathanesi vardı. Burası müthiş bir atmosferdi. Herkes inanılmaz yardımcı oluyordu. Salonda teknisyen ve personel yoktu. Böyle ünlü bir hastane olmasına rağmen Türkiye’deki şaşaa ve gösterişten eser yoktu. Heryer çok mütevaziydi. Lakin elini yıkamadan bir salondan diğer salona geçersen adamı fena benzetiyorlardı. Ameliyattan önce 40 defa güvenlik için hastaya sorular soruluyor, taraf işaretlenmesi doğrulanması için çok zaman harcanıyordu. Hastalar en ucuz ama sıcak Amerikan bezi ile ısıtılıyordu. Biz de o bezi hiç kimse adi diye kullanmaz diye düşündü.

Hoca’ya size nasıl hitap etmeliyim diye sordu? Hoca gayet basit “Phill” de dedi... Gözü masanın üzerindeki Thoracic Anesthesia kitabının üzerine gitti. Üstte kocaman yazarı Philip Hartigan yazıyordu. Çok kibar ve çok ciddi bir adamdı. Örneğin; Hoca gelemeyeceği gün mail atıyor, ben gelemeyeceğim, seninle örneğin 6 numarada Mr. Hose ilgilenecek

diyordu. Gerçekten sabah 7.00 de Mr. Hose onu bekliyor oluyordu. Halbuki o sıradan bir gözlemciydi klinikde..En etkisiz elemandı. Ortopedide Bulgar kökenli anesteziistler sanki yakın hemşeri, arkadaş gibi ona çok sıcak davranıyorlardı. Blok odasındaki işlemler için mutlaka haber veriyorlardı. Bazen kendi üniversitesini , hocalarını, eğitimi düşünüyor, buradakilerle hiçbir bağlantı kuramıyordu.

Bir gün hoca sordu, ülkenle benzerlikler neler sence? dedi. Her şeyiniz farklı ama, hastalar ve hissettikleri aynı dedi. Cevap çok doğru ama eksik dedi Hoca... Cerrahlarda her yerde aynıdır dedi hafif gülerken ve anesteziistler her yerde iyi ve yardımcıdır dedi. Anesteziist olmakla tekrar gurur duydu.

Hastanedeki günleri çok verimli geçiyordu. Boş zamanlarında hastaneyi keşfe çıkıyor, duvarlardaki devasa orijinal yağlı boyalardan ilk böbrek naklinin orada yapıldığını, hatta ilk nakile giren anesteziistin de Dr. Leroy Wandam olduğunu öğreniyordu. Meşhur Miller'in orada çalıştığını, hatta geçen ay yine o hastanede doksan küsur yaşında öldüğünü öğreniyordu. İlk anestezi uygulamalarının yapıldığı tablo çok ilgisini çekmişti. Elinde eter şişesiyle William Thomas Green Morton'u dakikalarca seyretmişti. Tıp tarihine ilgi duyan birisi için mükemmel bir yerdi bu hastane.

Tarihi kütüphanesinde vakit geçiriyor, binadan binaya geçiyor, her yeri, her şeyi vakit daraldıkça görmeye çalışıyordu.

Artık süre bitmek üzereydi. Tanıdığı, ona yardım eden hocalara, doktorlara veda için odalarına gidiyor, onlara Türkiye'den getirdiği küçük hediyeleri veriyordu. En son gün veda için Ortopedik anestezi hocasının odasını ararken girdiği uzun koridorun sonunda yan tarafta bir kapı gördü. Üzerindeki yazıyı gördüğünde donakaldı. Öylece baktı. İşte ben bunun için geldim Amerika'ya dedi. Bu bile her şeyi bırakıp ara vererek buraya gelmem için değermiş. Büyük bir cesaretle kapıyı tıkırdattı. Bir daha vurdu. Lakin kapı kapalıydı.

Şansına o an odasında değildi. Olsun karşılaşıyordum bambaşka olacaktı ama bu da yeter dedi kendi kendine. Kocaman ağzını açtı öylece. Kapattı.

Çok güzel anılarla ve tecrübelerle ayrıldı 3 ayın sonunda o hastaneden, büyük bir mutlulukla. Hiç pişman olmamıştı. Ve hiçbirşey için geç değilmiş dedi.

Karikatürdeki gibi tekrar küçük bir lahana işine başladı Türkiyeye dönünce... Önce bir tüp bebek merkezine girdi. Şimdi işleri tekrar büyüyor ama, aklında iyi ki yaptım dediği bir 6 aylık anısı var onun... Ve dünyanın her yerinden arkadaşları.

Bir gün Boston'da Harvard Tıp Okulu Brigham And Women's Hastanesine giderseniz uçsuz bucaksız anestezi koridorlarını gezin. Duvardaki tabloları inceleyin. Yürüyün. En uç köşede bir yerde R.Mallampati MD'nin odasını göreceksiniz. Orada çalışıyor . Kapısını çalın çekinmeyin. Orada merak edenler ve öğrenmek isteyenler için kapılar sonuna kadar açık. Herkes çok canayakın ve mütevazî. Korkmayın. Cesur olun.

Siz Anestezistsiniz.

RUH İKİZİ Mİ? NE ...

*Yrd. Doç. Dr. Ahmet ŞEN
Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Tıp Fakültesi
Anesteziyoloji ve Reanimasyon AD.
RİZE*

- Adınız nedir?
- Murat Usta derler bana.
- Nasılsın? Ameliyata hazır mısın?
- Doktor bey korkuyorum!
- Korkmayın efendim. Korkacak bir şey yok. Hiç bir şey anlamayacaksınız.
- Tamam. Ama ya uyanamazsam?
- Uyanırsınız uyanırsınız. Herkes uyanıyor.
- Sanki uykum geliyor.
- Evet. Artık ilaçlarınızı veriyoruz ve yavaşça uyuyorsunuz. Güzel güzel nefes alıp verin lütfen.
- Doktor bey ne olur elimden tutun.

Her macera gibi bu da böyle başlıyor. Her masada, her ameliyathanede, her şehir ve ülkede belki aynı anda milyonlarca macera gibi. Elini tuttuğunuz Murat Usta bir süre sonra tek dostu, sırdaşı ve hatta evladıymış gibi hayatını sadece size teslim etmişçesine elinizi usul usul bırakıyor. Dünyadan kopmak istemiyormuş, hep orada ve sevdikleriyle kalmak istiyormuş gibi sımsıkı tuttuğu, tutunduğu elinizi.

Uyuyan sade bir yüz ifadesi ile sizden şifa beklemeye başlıyor.

Doğumdaki asaleti gibi masumane, emrinize hazır bir halde.

Her istediğinizi yapmaya, her dediğinizi dinlemeye koşulsuzca razı olmuş.

Yeter ki can tadı bozulmasın, yeter ki sevdiklerini tekrar görebilsin diye.

Çünkü öyle dediniz: “Uyanacaksın, korkma, nefes al ver.” Huzur dolu bir gevşeklikle sizin onu uyandırmanızı beklemeye başlamış bile.

Öte yanda her zaman, her hastada olduğu gibi yine ve yeni bir emanet teslim almak, emaneti sağ salim uyandırma yükünü sırtlamak bende dünya ve dünyalıkları anlamsızlaştırmaktaydı.

Murat Usta'nın uyuduğu odadan çıkamıyorum. O, dünyadan gözlerini kapatarak kopmuştu, ben ise gözüm açık, dikkatim en üst düzeyde, koşuşturur vaziyette olmama rağmen dünyadan kopuyorum. Sanki Murat Usta'nın bedeni masada, ruhu ise ben olmuşum ve etrafında dört dönerek onu korumak ve kollamaktayım.

“.....monitör alarm veriyor!” “...siyanoze / soluk görünüyor!” “ .....ısı kaybediyor.” sesleri geldikçe korku, heyecan, telaş içinde her ne yaşıyorsam Murat Usta için yaşıyorum. Galiba ben Murat Usta oluyorum.

Operasyon hazırlığı yapılıyor, ben yine; “Koltuk altını dolduralım.” “Dizlere yastık koyalım.” “Gözlere ve dişlere dikkat edelim.” dedikçe, anladım ki Murat Usta olmaktayım.

Uyumaya birlikte devam ediyoruz. Saatler ikimiz için de aynı şekilde ilerliyor. Ameliyat erken biterse onun sevincini ben dışarı yansıtacağım. Frozın temiz geldiğinde onun adına ben “Ohh. Çok şükür” diye iç çekeceğim. Cerrahi sahayı onun adına itina ile takip ediyorum. Çünkü ben Murat Usta olmuşum.

Işıklar, kan, muhabbet... İki ruh hali içinde tam zamana dalmışken cerrah sesleniyor: “Hasta uyandı galiba?” “Hasta kasiyor.” “Hasta gergin batını kapatamıyoruz.” Hemen silkeleniyor ve düşünüyorum. Murat Usta gevşemeli, ağrı duymamalı yani ben gevşemeliyim. Çünkü ben, artık Murat Usta oldum.

Bir ağrı duyusu transplantasyonu yapılmışçasına, uyuyan Murat Usta adına tüm ağrıları ben hissediyorum. Ağrıdan korkuyorum, ilaç yapıyorum.

Pozisyon bozukluklarının canımı yakacağını düşünüyorum ve tedbir alıyorum. Murat Usta uyuyor. O, sıcak bir ele tutunmuştu ama ben soğuk, metal serum askısına sarılıyorum. Ne de olsa ben onun koruması, can yoldaşı, biricik evladıyım.

O uyuyan masum yüz artık uyandırılmalı!

Murat Usta yavaş yavaş uyanacak, “dünya yerinde, hayat devam ediyor” diyecek. Onu uyutunun adeta sözüne sadık, yaptığını bilen, gerçek bir yol arkadaşı olduğunu ispatlarcasına yine başucunda hazır olduğumu görececek.

“Korkmayın.” “Şimdi ağzınızdaki tüpü çıkartacağız.” “Nefes alıp verin.” “Yutkunun.” komutlarıyla artık Murat Usta dünyadaki üssüne inmiş olacak.

Elimi tut ve sık dediğim de, artık bu güvenli eli sorgusuzca sıkıyor, gözleri sevinmiş bir çocuk gibi parlıyor, “dile benden ne dersen” dercesine yüzüme bakıyordu. Çünkü bana bir koruyucu ve de bir evlat olarak güvenmekteki haklılığını yaşıyordu.

Bu arada ben galiba gerçekten Murat Usta oldum.

Çünkü onu servise gönderirken; Aklım onda, ruhum ondan önce servisi bir kolaçan ediyor. “Onu çok sarsmayın”. “Başımı yüksek tutun”. “Oksijen mutlaka almalı”. “Aaa ağrı duyacaktır, ilaçlarını istediğim şekilde verin lütfen”. İşte gerçekten koruyucu, gerçekten evlat oldum galiba...

Bunları konuşurken zaman akmakta ve başka bir Murat Usta masamda aynı masumiyetle yüzüme bakıp, bir şeyler söylemekte belkide. Ben ise aklımı ve ruhumu olabildiğince parçalara ayırıp hepsine koruyucu, hepsine evlat olamlıyım herhalde. Kader!

“Hoş seda sadece bu kubbede” değil, anesteziden uyananların kulaklarında da kalıyor. Çaresizce dünyaya tutunmaya, hayata geri dönmeye çalışırken “nefes al”, “yutkun”, “korkmayın, derin nefes alın” hoş sedaları tüm Murat Usta’ların unutamadığı seda olarak kalmaya devam ediyor.

Ve biz her hasta uyandırdığımızda tekrar tekrar dünyaya dönmenin, hayata tutunmanın, herkesle dünyayı paylaşmanın doyulmaz hazzını ve yaptığımız ruh ikizliğinin hiçbir monitör ile gösterilemeyen haklı gururunu yaşıyoruz.

Bütün ruhlar aynı anda yaratılmış ya! Evet. Ama anesteziistlerin ruhları adeta ameliyat masasındaki kişinin ruhu ile daha önce bir yerlerde tanışmış, birbirlerini anlıyor gibiler.

İşte! Murat Usta bir kez uyuyup uyanıyor ama biz anesteziistler hastalarımızla her gün, onlarca kez uyur ve uyanırız.

“O kadar da değil” demeyin lütfen! Zira bizi hastalara ve hastane çalışanlarına göre **EN SEVİLEN VE GÜVENİLEN UZMANLIK DALI** yapan olgunluğumuz da bundan olsa gerek.

SEN OLUNCA HÜZÜN DE GÜZEL...

Araş. Gör. Dr. Emin Tunç DEMİR
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Tıp Fakültesi Hastanesi
Anesteziyoloji ve Reanimasyon AD
ÇANAKKALE

Tam üç sene evvel ayak bastığım şehirden, dünya üzerindeki en harika kentlerden birinden *sıcak bir temmuz günü*. Bunaltıcı bir hava, öğleden sonra hafif bir boğaz esintisi ile birlikte biraz daha katlanılabilir oluyor. Alev gibi sıcak bir günün en iyi tarafı ise klimaların serinlettiği hastanede çalışıyor olmak mı acaba? Saat akşam üzeri beş, bir yoğun bakım nöbeti daha beni beklemekte. Günün tüm vakarını bitirip, günün tüm yorgunluğuyla yoğun bakıma çıkıp sakin bir nöbet geçirme arzusuyla nöbeti devralmak istiyorum. Yoğun bakım üniteleri farklıdır ve sadece tıbbi değil aynı zamanda hikâyelere de tanıklık eder bu mekânlar. Kimi zaman yaşlı bir amcanın, kimi zaman yeni doğum yapmış bir annenin, bazen çok önemli mevkilerdeki birisinin, bazen de kimsesiz ve evsiz bir insanın yolları kesişir burada. Dışarıda farklı hikâyeler yaşayan insanların, sosyal ve sınıfsal ayırım yaşamadan ortak bir kaderle bulunduğu ender yerlerdendir. Bu umutsuz gibi görünen insanlara yardım etmek, onların umut ışığı olmak, işte bu sebeple seviyorum yoğun bakımı. Yine her zaman ki gibi yaş ortalamamızın epey yüksek olduğu hastalarımız ile baş başa bir nöbet. Pardon çömezimi unuttum, bir de çömezim tabii ki. İyi insan lafın üstüne gelirmiş.

-Abi kahve içer misin?

Nöbete başlamadan önce günün yorgunluğunu alacak bir kahveye hayır demem mümkün değil, çömezim sağolsun. Beraber kahvelerimizi yudumlayıp, hemen işlere koyuluyoruz. Zira bize emanet canlar var. Hiçbir işi eksik bırakmamalıyız, sorumluluğumuz büyük. Yapılacak işleri tek tek not alıyoruz, çekilecek grafiler, alınacak kan gazları, dikkat edilecekler... Vizitimizin son hastası diğerlerinden biraz farklı. Beyin ölümü gerçekleşmiş bir hasta. Otuzlu yaşlarda, gencecik bir insan ölüm döşeğinde yatmakta. Yakınlarının organ nakline sıcak bakmadığını ve organları bağışlamadığını öğreniyoruz. İnsan iki kere üzülüyor böyle bir durumda. Hem gencecik bir insan geri dönüşü olmayan bir yolda, hem de organ bekleyen başka hastaların umut kapıları kapanıyor aynı anda. Biz ekipçe üzerimize düşeni yapmaya devam ediyoruz. Bütün nöbet boyunca yoğun bakımda ventilatör ayarla, eyvah tansiyon yükseldi, idrar çıkışı azaldı koşturması devam ederken telefon çaldı. Telefonun diğer ucunda organ nakli koordinatörlüğünden hemşire hanım.

-Doktor bey, müjdemî isterim.

-Buyrun hemşire hanım.

-Beyin ölümü gerçekleşen hastanın eşi, ailesi gibi düşünmüyor. Organları vermeyi kabul ediyormuş. Hukuki yönünü araştırdık ve eşinin kabul etmesi bizim için yeterli. Hastayı nakil için hazırlamaya başlayabiliriz.

Telefonu kapattıktan sonra hızla başladık işlemlere, geç kalmamalıydık. Her geçen saniyenin önemi var artık. Yeni vücutlarda hayat bulmalıydı en kısa sürede. İşlemler son sürat devam ederken hemşire hanım tekrar aradı. Hastanın eşi hastayı ameliyat öncesi son kez görüp vedalaşmak istiyormuş. Derin bir iç çekişten sonra ‘‘tabii ki, gösterelim.’’ dedim. Bir yandan da haberler gelmeye devam ediyor. Organların sahipleri yavaş yavaş belli oluyor. Kalbin İzmir’e, böbreklerin Bursa ve Ankara’ya, karaciğerin ise Malatya’ya gideceğini öğrendik. Dört saat geçtikten sonra yeni insanlara umut olacak organları götürmek üzere tüm ekipler geldi. Hastayı ameliyathaneye indirmeden önce vedalaşması için eşini içeri almalarını söyledim. Hayatımda beni en çok etkileyen anlardan birinin, bu veda anında yaşananlar olacağını bilemezdim. Hafif kısa boylu, esmer genç adam kaplumbağanın yavaşlığını andıran adımlarla girdi eşini yanına. Güçsüz hissediyordu kendini. Güçsüz, tükenmiş ve yolun sonuna gelmiş... Dayanacak gücü de cesareti de bulamıyordu artık kendinde. Umutları, hayalleri yerle yeksan olmuştu belki de. Güneşli bir günde aniden çıkan kasırğa genç adamın elinden hayatını çalmıştı acımasızca. Derin bir nefes aldı. Önce ellerini tuttu, belki gözlerinin içine bakmak istiyordu ama ödemden gözlerini görmesi imkansızdı. Kendinin bile zor duyabildiği ses tonuyla anlattı son kez. Belki sevdiğini haykırdı, belki hayallerinden bahsetti. Çok uzun duramadı içeride, gözyaşlarını sildi. ‘‘Hocam, artık size emanet eşim! İyi bakın...’’ sözü ile bu sessiz vedanın tüm ağırlığı omuzlarımıza yüklendi. Genç adam, yoğun bakımın çıkışına geldiğinde son kez arkasına baktı, ‘‘Elveda’’ diye mırıldandı ve sonra ardına bakmaksızın gitti. Eşini bir daha ancak bir melek olarak rüyalarında göreceğini çok iyi biliyordu.

Ne kadar yoğun olursa olsun bitmeyen nöbet, ağarmayan gün görmedim. Bu nöbetim biraz farklıydı diğerlerinden. Nöbetin bitmek üzere olmasına sevineyim mi üzüleyim mi bilemeden bir nöbeti daha bitirmiştik bile.

* * * * *

Yazın hafta sonları mutlaka denize girebileceğimiz, yorgunluğumuzu atıp enerji toplayacağımız mekanlara kaçırız. Bu mekanların içinde favorimiz tabii ki Bozcaada. Ama Bozcaada’yı tanımak için bir kere dolaşmak yetmiyor, her seferinde yeni bir ayrıntı ilişiyor göze. Doğarken denizi şerefleştiren, batarken ruhları sakinleştiren güneşin tutuşturucu kıvılcımı, denizin berraklığı, girişinde sizi karşılayan kalesi, adanın en leziz nimetleri, her bir karesi romantik sokaklar, Ege’nin sofraları ve daha neler neler... Feribot hareket etsin artık ve boğazın sularında yol almaya başlasın diye içimizden geçirirken ılık rüzgarın eşliğinde yolculuğumuz başladı. Çayımızı içerken masmavi manzara eşliğinde zamanın nasıl geçtiğini bile anlamadık. Adaya gelenleri ilk karşılayan heybetli ada kalesi hemen yanı başımızdaydı. Feribottan iner inmez hemen arabadan kurtulduk. Bozcaada küçük ve şirin bir ada, yürüyerek her yeri gezilebilir. Kahvaltımızı yapıp bir an önce denize girmek istiyorduk. Şirin, dar ve renklerin cümbüşüyle hayat bulan sokakları geçerek dolmuş ile akvaryum koyuna gideceğiz. Yürürken bir yandan da filmlerden çıkmamış gibi duran sokakları fotoğraf çekerek ölümsüzleştiriyoruz. Tam o anların birinde bir adam ile göz göze geldik. Kim olduğunu çıkarmam uzun sürmedi. Daha on gün bile olmamıştı belki, böylesine hüznü, kalbime

keskin bir acı vermiş bu olay nasıl unutulabilir. Beyin ölümü gerçekleşip organları alınan hastamızın eşi ile göz gözeydik. Gözlerinde şimdiye dek rastlamadığım bir hüzün gizlenmişti. Genç yaşında yaşadığı kederden sonra dudakları çocukluktan kalma ağlama sonrası bir tebessümü hatırlamaya çalışır gibi, zoraki gülümsüyordu.

-Merhaba hocam, nasılsınız?

-Teşekkür ederim, iyiyim siz nasılsınız?

-Hocam evde duvarlar artık üstüme üstüme geliyor, ondan ayrı geçirdiğim bir günüm bile olmamıştı ki. Hep ona aitmişim gibi bir duygu. Sonra yaşadıklarımız geliyor aklıma. Sanki ben onun için gelmişim dünyaya ama o şimdi yok. Cesaret bile edemiyorum ne olduğunu sormaya kendime. Daha fazla kendimi dinleyip delireceğime bende kendimi dışarı attım.

Hani insan rüyasında yüksek bir yerden düşer ya! Adama sadece ‘‘iyi yapmışsın tabii’’ diyebildim. Başka ne söylenebilir ki? Sonrasında oluşan sessizliği ise adam bozdu.

-Hocam, konuşmak istiyorum kelimeler boğazımda düğümleniyor. Ağlamak istiyorum göz yaşlarım kurudu, akıyor artık. Ne zaman bir çift görsem hemen aklıma kaybettiğim eşim geliyor. Sürekli sol yanımda, göğüs kafesimin içinde tarifi olmayan bir acıyla dolaşıyorum. Hiç bir zaman duygularımı kontrol edemeyeceğim sanırım. Müzik bile dinleyemiyorum. Her şarkı bana onu hatırlatıyor ve bazı şarkılar var ki sanki bizim için yazılmış. Umarım onunla tekrar buluşuncaya kadar da bu sevgim devam eder. Cennette beni beklediğine adım gibi eminim. Ama hocam bunca hüzünden sonra en sevindiğim kısım ne biliyor musunuz? Eşim dört kişiye can oldu. Öğrendim, hepsinin operasyonları başarılı geçmiş. Yani artık bu dünyada fazladan dört canım daha var. Allah sizden razı olsun tekrar.

Koca yürekli adamla sımsıkı sarılıp ayrıldık. O an beynimin geçici belleğine bir şekilde tutunmuş bu şiiri hatırladım aniden.

Yine gece, yine hüzün

Ve yine içimde sen

Ve yine biliyor musun?

İçimde sen olunca hüzün de güzel...

MORĞDA DOĞAN KURT

Uzm. Dr. Mustafa Levent ÇETİN
Mudanya Devlet Hastanesi Yoğun Bakım Servisi
BURSA

Saat 03.00...

Sabaha ne kalmıştı şunun şurasında. Yaklaşık iki buçuk saatliğine yumduğu gözlerini, yoğun bakımdaki monitörlere adapte etmeye çalışırken, bir yandan da hasta gözlemlerini yazıyordu. Tamamen dolu yoğun bakım yataklarındaki hayatlara dalıverdi bir anda. Tam karşısında mışıl mışıl uykuya dalmış, yatağının yanına astığı fotoğraflardaki henüz kucağına alamadığı bebeği ile Ayşe duruyordu. Sistemik Lupus Eritematozus (SLE) hastalığının kalp tutulumuyla gelmişti yoğun bakıma. Daha iki gün önce yapmıştı doğumunu. Huzur içinde bir uykuydu belki ama, hasret doluydu. Yıllarca hayalini kurduğu, doktorların defalarca uyarmasına rağmen, analık özlemi uğruna; canını koymuştu ortaya. Annesiz bir bebek mi, bebensiz bir anne mi? Hangisinin özlemi daha ağırdı ki?

Derya hemşirenin heyecan dolu sesine irkildi, bu ikilemin tam ortasında şaşıp kalmışken. ‘Murtaza Bey, Enfeksiyon Servisinden sizi arıyorlar!!!’.

Telefonu aldı eline. Heyecan dolu bir yardım Ğlığıydı ahizenin ucundaki. ‘Doktor bey, acilen Enfeksiyon Servisine gelin, Feridun Bey arrest olmak üzere, entübasyon tüpü tıkalı, aspire ediyoruz sonda ilerlemiyor. Çok acil gelin lütfen!!!!’

Telefonu kapatmadan koşarak çıktı yoğun bakımdan. Asansörü bekleyemezdi. er beşer indi merdivenleri. Cebinde kalemler, boynunda steteskop hele o ayağından çıkmaya fırsat kollayan sabo terlikleri hızını kesmeye çalışsa da ek binayı ana binaya bağlayan yaklaşık 100 metrelik tp geçiti bir solukta geiverdi. şimdi bir kat yukarı çıkacaktı. Durmadan, ikişer ikişer basamakları tırmandı. Servise vardığında odanın kapısının kasasına zor asıldı. Ayağındaki sabolardan biri nihayet özgürlüğüne kavuşmuştu. Yalınayak daldığı odada, sırtı kapıya dönük hemşire, eline aldığı ilaçlara göz atarken, Enfeksiyon asistanı inadına aspire etmeye çalıştığı entübasyon tüpüne ağzına ne gelirse saydıırıyordu. Bir anda Murtaza’nın gözleri monitöre kaydı.

...Saturasyon 50, nabız 50..49..48..47...mosmor bir beden göçüp gitmeye hazırđı yatağından.

Bir anda asistanın bayan olduğunu umursamadan eliyle soluna çekiverdi. ‘ekil kenara!!’ dediğinde artık aklıyla değil, hisleriyle hareket ediyordu. Feridun’un ağzındaki entübasyon tüpünün kafını koparıp tüpü çıkardı, sekresyonla dolu tüpü yere fırlattı. Acil müdahale arabasının üzerindeki yeni tüpü aldı, laringoskop ile ağzından içeri dalıp tüpü vokal kordların arasından geçirdi. Ardından ambuyu alıp hızlı hızlı nefes olmaya çalıştı, Feridun’a. Murtaza Doktor’un odaya ne zaman girdiğini anlayamayan hemşirenin şaşkın bakışları

arasında mahcup sözleri döküldü ağzından; 'doktor bey, kas gevşetici olarak ne hazırlayayım?'

Murtaza, gözlerini 60...63...68...75...80...85 şeklinde yükselen saturasyon rakamlarından alamıyordu. Nabız hala 55 atıyordu o esnada. 'gerek kalmadı hemşire hanım, inşallah bu seferlik ihtiyaç kalmadı kas gevşeticiye' dedi.

Yatağın ayak ucunda Feridun'un sol ayağının tabanlarını öpüp avuç içiyle ısıtmaya çalışan , 'gitme oğlum, beni bırakıp gitme, torunlarımın sana ihtiyacı var' diye ağlayan kadına baktı. Diğer taraftaysa daha genç olanına baktı bir de. Gözleri ağlamaktan şişip kalmıştı. Kolay mı? Aslan gibi iki erkek evlat vermişti Feridun'a ve onu hayatta tutmak için günlerce uykusuz, bitkin, biçare kalmıştı. Sabahı geceye kattığındandır ki gözleri kan çanağına dönmüştü. O anda odadan çıkarken kendi kendine mırıldanan Murtaza'nın yoluna atlamıştı, Feridun'un annesi. 'Doktor Bey, oğlum nasıl, yaşayacak değil mi?' diye sorduğunda, sadece 'İnşallah' kelimesi çıkabilmişti ağzından...

Koridorda birkaç dakikalığına da olsa asistan meslektaşısı ile kısa bir sohbetle önerilerini sıraladı, Murtaza. Bilgisayardan önerilerini yazacağını söyledikten sonra, etrafa bakındı. Kısa bir süreliğine de olsa ayağında olmayan sabo terliğini ayağına geçirip, yoğun bakıma doğru yol aldı, aheste aheste ama huzurla...

...Saat 04.00...

Yoğun bakıma girdiğinde hızla monitörleri gözden geçirdi tekrar. Hemşirelere bir aksilik olup olmadığını sordu. Herşey yolundaydı anlaşılın. Bilgisayarın önündeki koltuğa geçip oturdu. Ekranda yanıp sönen 'acil konsültasyon' uyarısına dikkat kesildiği anda paniği fazla sürmedi. Az önce gittiği hastanın konsültasyonuydu. Enfeksiyon servisinin alışkanlığından olacak, 'ACİL' uyarısı yanıyordu. Sarıldığı telefonun ahizesindeki ses de öyle söylüyordu. 'Kusura bakma kardeşim, el alışkanlığından acil butonuna basmışım' dediğinde Dr. Arzu, derin bir nefes almıştı Murtaza da.

Konsültasyon cevabını yazarken tüm dosyaya göz atmak geçti içinden. Kısa bir öykünün ardından sayısız laboratuvar tetkikleri, sayısız yoğun bakım, dahiliye, göğüs hastalıkları konsültasyonları vardı. Teker teker okurken anlamıştı olayın vahametini...

... Kasım ayının onikinci gününde yatmıştı hastaneye. Giresun'dan sevk edilmişti. Yaklaşık bir haftadır süren ateş, öksürük, nefes darlığı şikayetlerine acil servislerde şifa aramış, ancak bir türlü rahatlamamıştı. En son 11 kasım gecesi uyku hali de olaya katılınca önce özel bir hastaneye götürmüşlerdi. O zamanın moda hastalığından şüphe edilerek sevk edilmişti Trabzon'daki üniversite hastanesine. Herkesin köşe bucak kaçtığı domuz gribi denilen hastalıktan şüphe etmek yetiyordu hastadan uzak durmaya. Bu yüzden ki Enfeksiyon hastalıkları servisinde izole odaya yatırılmıştı. Yatışının henüz ilk günü solunum sıkıntısı olması üzerine entübe edilmiş, odasında mekanik ventilatöre bağlanmıştı. İlk günden itibaren düşmeyen ateş, ciddi bir ARDS (Akut Respiratuvar Distress Sendromu) tablosu ve Akut Böbrek Yetmezliği, herşeyin kötüye gittiğinin habercisiydi. Her sabah yapılan vizitlerin ardından sıralanan konsültasyonlar, verilen cevaplar, öneriler, kullanılan antibiyotikler,

uygulanan günlük diyaliz seanslarına rağmen durumda iyiye giden hiçbir şey yoktu. 37 yaşında, evli ve 2 erkek çocuğu olan, 90 kg ağırlığında, saçlı sakalı birbirine karışmış biriydi, Feridun. İşler onun için hiç de yolunda gitmiyordu anlaşılan.

Önerilerini yazıp konsültasyonu kapattı, Murtaza. Saate baktığında 04.30 olduğunu gördü. Sabah tetkikleri için kan örneklerini almaya başladı. Hasta gözlemlerini yerleştirdi yerlerine. Her hastanın muayenelerini yapıp notlarını yazdı. Sonra burnuna gelen buram buram çay kokusunun peşine takılıp, bardağına tavşan kanı bir çay koyup yudumlamaya başladı. Artık sabah güneşi etrafı aydınlatmaya başlamış, nöbetin yorgunluğu iyiden iyiye çökmüştü üzerine...

Sabah vizitinde tüm ekip toplanmıştı. Yoğun bakım servisinde yatan hastaların genel durumları değerlendirildikten sonra servislere devredilecek hastalar belirlenmişti. O sırada sorumlu öğretim görevlisi Profesör Musa Bey nöbetten çıkan ekibe teşekkür edip herhangi bir sorunları olup olmadığını sordu. Bunun üzerine Dr.Murtaza gece yaşadıklarını anlattı ayak üstü. ‘Tanısı nedir?’ diye sordu, Profesör. ‘ Hanta virüs enfeksiyonu ön tanısıyla yatmış. Ancak sanırım H1N1 (domuz gribi) hocam, izole odada yatıyor, üstelik daracık odanın yarısını ventilatör ve diyaliz makinesi kaplıyor. Adım atmak bile çok zor. Bir de günde üç, dört kez konsültasyona gitmek gerekiyor, hele gece olduğu gibi sıkıntılı durumlarda çaresiz kalıyorlar. Bizim de her an ulaşmamız sorun oluyor. Sizce de uygunsa devir alıp, yoğun bakım şartlarında takip etmeyi öneriyorum ’ dediğinde, Murtaza’yı arkadaşları da destekledi. Çünkü onlar da aynı sıkıntıyı gün içinde defalarca yaşamışlardı. O ana kadar mecburen serviste daracık bir izolasyon odasında hem mekanik ventilatörde takip edilen hem de diyalize giren bir hasta için en doğrusu da bu olacaktı, galiba. Her ne kadar bulaşıcı hastalık riski olsa da yoğun bakımdaki izolasyon odası da boşalacaktı bugün zaten.

Profesör Musa, alçak gönüllülüğü ve asistanlarına duyduğu güvenle onların önerilerine her zaman kulak kabartırdı. Çoğu kez kendi başlarına karar vermeleri konusunda da asistanlarını desteklerdi. ‘Madem hepinizi yoruyor bu adam, getirin de gözümüzün önünde olsun, yazık sizin enerjinize de hastanın gençliğine de’ dediğinde tüm yoğun bakım ekibi derin bir ‘oh’ çekmişti. Feridun için de Enfeksiyon servisindeki on günlük misafirlik böylelikle sona erecekti.

Gün içinde ilk fırsatta transfer edildi Feridun, Anesteziyoloji Reanimasyon servisine. İlk değerlendirmelerde gerçekten de zor bir vakaydı. Ancak bu kadar iştahlı ve istekli bir ekip varken, kolay olan ‘zor denileni başarmak’ oluyordu onlar için. Uzun süredir entübe oluşu ve hergün spazma giren bir solunum yolu vardı. Yaklaşık oniki gün geçmişti entübasyondan bu yana, trakeotomi düşüncesi ufukta bekliyordu. Ailesiyle görüşüldü, onam için tereddüt ettiler ilk seferde. Bu arada gün aşırı diyaliz yapılmasına rağmen vücudunun ödemi çözülmediği gibi, üre değerleri ikiyüzlerde, kreatinin ise sekiz küsürlerdeydi. Yoğun bakımda devamlı hemofiltrasyon ile devam etme kararı almıştı ekip. Üç gün aralıksız yapılırsa daha fazla fayda görürüz demişti, kıdemli asistanlardan Dr. Fahri. Fahri de inatçı bir yapıya sahipti, tıpkı Murtaza gibi o da inadına daha çok güvenirdi, bilgisinden çok. Hislerinin peşinden koşmayı çok seven iki asistanı diğerlerinden ayıran en önemli özellikleri de buydu zaten. Kafa kafaya verip çok vakada başarıya ulaşmışlardı hep birlikte. O günkü nöbet de Fahri’nin olunca daha

çok onun sözü geçiyordu. Servisteki hastalarla diğerleri uğraşmaya koyuldu, taburcuları servislerine devrettiler. Fahri de Feridun'un dosyasını kurcalamaya çoktan başlamıştı bile....

... Gece çok uzun geçmişti sanki. Kan gazında sınır değerlere rağmen Fahri, Feridun'u uyandırmak için sedasyon ilaçlarını da kapatıp ventilatör ayarlarını değiştirdi. Sabaha kadar uyanma belirtisi dahi yoktu, kan gazı da hiç değişmemişti. Ha deyince de olacak değildi ya. Sabır gerekiyordu, o da Fahri de yoktu.

Sabah vizitinden sonra önce Ayşe'nin kadın doğum servisine devrini yaptılar. Artık az kalmıştı evlat hasretini dindirmeye. Sevinçle vedalaşırken, herkese defalarca teşekkür edip, evine börek yemeye çağırıyordu tüm ekibi. İlk yatakta yatan Elif de elindeki balona çizdiği keçi sakallı adamın adını yazıyordu altına, 'Murtaza'. Elif de uzunca süredir yoğun bakımdaydı, yaklaşık doksan günü bulmuştu. Trakeotomisi olduğu için yazarak anlaşıyordu herkesle. Henüz sekiz yaşında öksüz kalmıştı, köy dönüşünde belediye otobüsünün altında kalan annesinin vücudu ona siper olmuş, annesi oracıkta can vermişti. Kendisi de başına aldığı darbe ile beyin kanaması geçirmişti. Kapıdan çıkarken sağ elinin avcuna kocaman bir öpücük kondurup üflemişti Ayşe, Elif'e doğru. Elif'in yanakları al al olmuş, dudaklarıyla beraber gözleri de gülerek uğurlamıştı Ayşe'yi. Oysa bu veda çok uzun sürmeyecek sadece üç gün sonra yeniden yoğun bakıma acilen getirildiğinde saatlerce yapılan kardiyopulmoner resusitasyona yanıt vermeyecek, kayıtlara ölüm nedeni 'Kalp tamponadı' yazılacaktı.

... Feridun, Trabzon'daki onüçüncü gününde yavaş yavaş ağırlı uyararla göz kapaklarını buruşturup ağzındaki entübasyon tüpünü ısırmaya başlamıştı. Bugünkü kan gazı değerleri daha iyiceydi. Böbrek fonksiyonları yavaştan da olsa gerilemeye başlamıştı. Dr.Mansur günün kıdemlisi olarak ventilatörün ayarlarını değiştirip bilgilendirme saatinde hasta yakınlarının yanına geçti. Trakeotomi için onam formunu imzalayıp getirmişti Feridun'un annesi. Yine de endişeliydi, evladı hiç konuşamayacak diye. Ama gerçek şuydu ki; öncelikle Feridun hayatta kalmalıydı...

...Günün sonunda artık hemofiltrasyon cihazı süresinin dolduğunu söylercesine alarm veriyordu. Bundan sonrası beklemek ve sabretmektir. O gün vizitte bundan sonraki süreçte ne yapacaklarını tartıştılar. Alınan ortak kararların yanısıra Fahri'nin ne yapacağını herkes merakla bekliyordu. Bugün yine o nöbetçiydi ve Feridun'un gözleri tamamen açık, konuşulanları anlıyor, yeteri kadar kooperasyon sağlanıyordu. Mekanik ventilatörden ayrılma için bir şans doğmuştu, elde trakeotomi onamı da vardı ama inatçı asistan topluluğu bu onamı kullanmak istemiyordu, Profesör Musa Bey de onların karar verme konusunda rahat olmalarına hayran hayran bakıyordu. Bu inatçılığın cesaretini de Profesör Musa'dan alıyorlardı. Hemen pes etmeyip bir ekstübasyon fırsatını kolluyordu hepsi...

...O akşam saat 21.00 sularında artık Fahri'nin atraksiyon zamanı gelmişti. Gerekli hazırlıkları yapıp akşam vakti entübasyon tüpünü çekiverdi, Feridun'un ağzından. Azar azar da olsa idrarı da çıkmaya başlayan Feridun, ondört günlük solunum desteğinin sonlanmasıyla önce bir panik yaşadı. Ardından saturasyon değerleri 90 değerine kadar düştü. Hızlı hızlı ama küçük nefesler alıyordu Feridun. Başaramayacak mıydı acaba? Hemşireler telkin edici sözlerle Feridun'u sakinleştirmeye çalışıyor, bir yandan da Dr. Fahri'nin ağzından çıkacak sözleri

merakla bekliyorlardı. Yarım saatin sonunda Fahri'den umutsuzca bir söz duyuldu: 'bir saat kadar maske ile cpap desteği verelim!'...

...Yatağın başına çektiği sandalyeye oturdu Fahri. Feridun'u lafa tutuyordu, daha doğrusu Fahri konuşuyor, uyumasın diye Feridun'un başının etini yiyordu. Bu arada bir yandan da idrar miktarı yok denecek kadar azdı. 'bir ampul lasix yapalım hemşire hanımlar' dedi, Fahri. Bugün üresi seksenaltı, kreatinin ikibuçuk seviyesine kadar gerilemişti. Gece boyunca üç kez maske ile cpap yapınca oksijen saturasyonu artık doksandörtten aşağı düşmüyordu. Sabah olmuştu, ama Fahri bir dakika yummadığı gözlerini ovuşturup eline aldığı çayını yudumluyordu. O arada isyan eden bir ses duyuldu 'yahu kardeşim ölse daha az acı çekeriz, bu ne sabaha kadar beni de uyutmadı, kendi de uyumadı, manyak mıdır nedir?'. Bu sözler Feridun'un ağzından dökülmüştü. İsyanı da Fahri'yeydi. Fahri ise kaldığı yerden direktif veriyordu, Feridun'a aldırış etmeden. 'Hadi bakalım Feridun, inspiryum ekspiryum, hadi bakalım inspiryum ekspiryum, bak yapmazsan ölürsün, ama ölmeden önce o tüpü mecburen yutturmam gerekecek sana!!!'... Feridun bir bakış attı ki, kalkıp boğazına yapışsa yeriydi. 'yahu kardeşim ne dediğini anlamıyorum, nedir ispiryum espiyum, nefes al ver desen anlayacağım, doktormuyum ben, bana latince konuşuyorsun?' deyince yorgun nöbet ekibinin kahkahaları inletti yoğun bakımı...

...Sabah vizitinde Profesör Musa, Feridun'a ne hissettiğini sordu. Feridun, gece yaşadığı işkenceyi bir bir anlattı. Yine gülüştüler. Bugün biraz daha gayret ederse daha iyi olacağını söyleyip diğer hastaların durumunu değerlendirmek için Feridun'un yatağının başından ayrıldılar...

...Feridun sonraki iki gün ara ara maske ile cpap desteği almaya devam etti. Solunum cihazından ayrıldıktan sonraki gün annesi gelmemişi ziyaretine. Önceki gün de durumu telefonla öğrenmek istemişti. Yüreği dayanmıyordu onu o halde görmeye. Nihayet bugün cesaretini toplayıp yoğun bakıma gelmişti. Yoğun bakıma adım attığı anda yatakta Feridun'u oturur halde görünce elleri titremeye başladı, ayaklarının bağı çözülüp olduğu yere yığıldı. Mutluluktan bayılıvermişti. Yoğun bakım ekibi de son ana kadar Feridun heyecanlanmasın diye durumu saklamaya çalışmışlardı. Kısa bir süre sonra kendine geldi kadıncağız. Ağlamaktan ne bir kelime laf söyleyebildi, ne de olduğu yerden bir adım atabildi. Sanki konuşa büyü bozulacak, oğlu yeniden derin bir uykuya dalacaktı.

Annesini görmenin de mutluluğundan mıydı bilinmez ama o akşam herşey yolunda gidiyordu. Saturasyonu 98'lerde sabit gidiyor, idrar çıkışı az da olsa artmaya devam ediyordu. Akşam çayı demlenmiş, küçük bir molada çayını yudumlayan Murtaza'ya sesleniyordu dışarıdan biri. Bu kişi Feridun'dan başkası değildi. Yanına kadar gitti. 'Buyurun Feridun Bey?'. Feridun 'burnuma çok güzel geldi kokusu, sanırım çay içiyorsunuz, rica etsem bana da bir bardak verirmisiniz?' dedi. Henüz oral beslenme başlanmamıştı. Öyle ya Karadeniz insanı da ana sütünden önce çayı tatmıştı, herhalde? Yaklaşık onyedü gündür ağzından sıcak birşeyler geçmeyen Feridun'un ricasını kırmadı, bir bardak çayla geldi yatağın başına Murtaza. Yatağın ayakucuna iyice yaklaşıp, yemek masasının üzerindeki dosyasının yanına bıraktı bardağını. Bu arada biraz da durumunu anlamaya çalıştığını belli edercesine sorular sormaya başladı, Dr.Murtaza'ya. 'Doktor bey, bu ansiklopedi benim galiba, değil mi?'

diyerek hasta dosyasını gösterdi. ‘evet’ dedi, Murtaza. ‘Bana ne oldu ki bu kadar kalın bir dosyam var,sanırım çok kötü şeyler olmuş ama ben anlamıyorum okuduklarımı, neredeyim ben?’ sonraki sorusuydu. Gülerek sandalyesini alıp yatağın başucuna geldi Murtaza. Durumunu anlatmaya başladı. Yaklaşık onyedı gün önce hastaneye geldiğini, on gün başka bir serviste yattığını, oradaki son gecesinde yaşadıklarını anlattı birer birer. Murtaza anlattıkça, Feridun da olayları hatırlamaya çalışıyordu. Ancak hiçbir şeyi hatırlayamıyordu. Hayret içinde dinledikten sonra tarihi sordu. Murtaza da 29 kasım olduğunu söyledi. Bu arada kafasındaki ajandasını kurcaladı. Çok sevdiği Beşiktaş’ının maçının olduğu gelmişti aklına. Dört gün önce oynanmıştı, sonucunu merak ediyordu. ‘Doktor bey, maç ne oldu?’ deyince Murtaza da ‘senin takım Manchester’ı 1-0 yendi, hem de deplasmanda’ dedi. Çok şaşırmıştı. İnanmadı. O sırada bilgisayardan maç sonucunu gösterdi, yetmedi köşeye bir yere sıkıştırılmış spor gazetesini çıkarıp gösterdi maçla ilgili yazıları. Hepten keyiflendi. ‘yahu şu takıma bak, maç kazanmak için benim ölmemi mi bekliyorlarmış?’ deyip güldü. Hatta ardından bir espri daha patlattı: ‘doktor bey o zaman desenize o gece beni morgdan kaçırın kahraman sizsiniz, öyle değil mi?’ deyince, Murtaza utanarak başını öne eğdi, bir şey demedi. Sadece merak ettiği bir şey vardı, onu sordu Feridun’a. ‘Feridun Bey, bu sürede gerçekten hatırladığınız bir şey var mı?’ dediğinde hafızasının sınırlarını zorlayan Feridun, ‘en son annemi hatırlıyorum, oğlum kelime-i şahadet getir, salavat getir, imanla git oğlum, beni bırakma oğlum, sensiz yapamam diyordu. Başımın üzerinden geçen lambalar gözümü alıyordu. Sonra birden bütün sesler kesildi, bembeyaz bir perde indi gözümün önüne, sonra hatırladığım yine annemin gitme oğlum, beni bırakıp gitme, torunlarımın sana ihtiyacı var gibi bir sözünü hatırlıyorum. Sonra karmakarışık sesler, ha bir de şu çok konuşan doktor var ya işte o, bütün hatırladıklarım bunlar’ dedi. İki de güldüler. ‘Hadi bakalım, soğutma çayını da sabah konuşuruz gerisini’ dedi, Murtaza... ve ertesi günün işlerini yapmaya koyuldu....

...Sabah erken vakitlerde artık enerjisini toplayan Feridun’un ayağa kalkma zamanı gelmişti. Oksijensiz de rahat nefes almaya başlamıştı. Sabah kahvaltısını bile yapmıştı. Tekerlekli sandalyeyi getirdi Cengiz, sandalyenin arkasına oksijen tüpünü, yüzüne maskeyi bağladılar, parmağına pulsoksimetre cihazını takıp yavaş yavaş servis dışına doğru gitmeye başladılar. Murtaza ‘hadi bir şarkı söyle’ dedi Feridun’a. ‘Sesim kötü ama şu Volkan Konak’ın Yarım Yarimini söyleyelim mi beraber’ dedi. Beraberce başladılar şarkıyı söylemeye...’sevdan ile düştüm yaban ellere, dalıp çıktım ateşlere küllere, giyin demir çarık gel ardim sıra, dağlara yollara çöllere, diyardan diyara bir yol sor beni yârim yârim...’ Yoğun bakımın ikinci kapısını çıkınca görecekleri manzarayı hayal etmesi için Murtaza ‘hadi bakayım sana kıyak yapayım bir Boztepe manzarası göstereyim’ deyince olan oldu. Heyecanla irkildi ve arkasına döndü Feridun. ‘Ne Boztepesi, ne işim var benim Ordu’da, hangi hastane burası?’ dediğinde Murtaza şaşıtı bu kez de, ‘ne Ordu’su, Trabzon burası, hastane de üniversite hastanesi’ deyince ikisi de önce birkaç saniye birbirlerine baktılar, ardından da kahkahayı patlattılar...

Herşey rüya gibiydi ama güzel olanı hepsi uyanıktı!

...Üç gün sonra yoğun bakımda misafirliği bitti, enfeksiyon servisine devri yapıldı Feridun’un. Yapılan tetkiklerde H1N1 pozitif olarak gelmişti. Tedavi başarı ile sonuçlanmış, o yıl hortlayan domuz gribi olayında yoğun bakımdan şifa ile taburcu olan beş hastadan biri

olmuştı Feridun. Sadece bir vakayı hayatta tutamamışlardı, o da bir gebeydi. Erzincan'dan ambulansla getirilen hasta henüz yatağa alınırken, düşük yapmış ve bir iki dakika içinde can vermişti. Hiçbir müdahaleye yanıt vermemiştir.

Feridun şimdi serviste odasında eşi ve annesiyle mutluluk içinde oturuyor, yeniden nefes almanın tadını çıkarıyordu. Günlerce entübe haldeyken ağzının kenarlarında yaralar oluşmuştu. Odaya giren cildiye doktoru da bunun için vizite gelmişti. Merhaba, dedikten sonra Feridun'a kaç yaşında olduğunu sormuştu. Feridun 'bir günlüğüm ben' demişti. Doktor dalga geçtiğini düşünüp, ters ters bakınca Feridun şöyle gönlünü almaya çalışıyordu doktorun; 'doktor hanım kızmayın, ben dün yoğun bakımdan çıktım, daha bir gündür yaşıyorum, sanırım ben en son 37 yaşımıdayken ölmüştüm, bir doktor gelip beni morgdan kaçırdı. Uyandığında kendimi yeni doğmuş kadar iyi hissettim, o yüzden siz bir günlük yazın' dedi. Her zaman olduğu gibi cildiye doktorunu da güldürmeyi başarmıştı.

... Feridun bir hafta sonra taburcu olmuştu. Giresun'a döndüğünde yaşadığı ilçede sevinçle karşılanmıştı. Hastanedeyken geleni gideni eksik olmamış, tüm Giresun kan merkezi önünde uzun kuyruklar oluşturmuştu. Hastanedeyken lazım olur diye tüm Giresun, Trabzon'a akıp gelmiş, Feridun sayesinde kan bankası kana doymuştu. Aynı kuyruk şimdi hoş geldin için onu bekliyordu. Ama Feridun sanki herşeyi ilk kez yaşayacaktı, onun için de temiz bir hayat yaşamak istiyordu.

Uzunca süre kendini dinlenmeye verdi. İş gücü umrunda değildi. Yurt içinde ve yurt dışında aklına gelen yerleri çocuklarıyla gezmek vardı. Öyle de yaptı. Kendine yük olan ne varsa attı üstünden. Uzunca zaman içmeyince eksikliğini bile farketmediği sigarayı ve alkolü bıraktı. Spor salonuna yazıldı. 75 kilograma gelip sabitledi vücut ağırlığını. Hep hayalini kurduğu üniversite diplomasını almak için yarım bıraktığı okulunu bitirdi. Arada sırada kontrol için gittiği Trabzon'da birkaç kez yoğun bakıma da uğramıştı. Eskiye hatırlatan tek şey, ağız kenarındaki yaranın iziydi. Hatta bir seferinde Murtaza'ya 'başta sinirimi bozuyordu ama her sabah aynada görünce hep sizler geliyorsunuz aklıma' demişti. Laboratuvarda kan almadaki laborant da adını görünce tanımıştı onu. 'Sizin bir gecede beş kez kanınızı tetkik ettiğimi hatırlıyorum, ben sizin gibi hasta görmedim' diye hitap etmişti.

İnsanlara hizmetin her noktasında olmak isteyen Feridun, bir dönem boyunca da Belediye Başkan Vekili olarak görev yapmıştı, yaşadığı yerde. Mali müşavirlikte nihayet diplomasını almış. Millete vekil olmak için seçimlerde adaylığa bile soyunmuştu. Her ne kadar seçilemese de inadına aday olmaya devam edecekti.

...yıllar sonra bugün konuştular telefonda Feridun ile Murtaza. Arada yüzlerce kilometre olsa da Murtaza'nın telefonunda 'Morgdan Kaçan Kurt' olarak kayıtlıydı Feridun. Sesi daha mı genç gelmişti? Bunca zaman birbirlerini aramamışlardı ama internet ortamında mesajlaşıyorlardı. Yedi senenin sonunda bir hikayede tekrar buluşmak için sebebi bu konuşma. Hayatı yaşamak kadar güzeldi yazmak...

' Yazabilirsin Hocam, bu hikaye benim değil, bizim hikayemiz. Yeniden doğuşun hikayesi, bir ömürde iki kez yaşamının hikayesi. Yaz tabi ki, Morgdan Kurt Kaçıran Kahramanın hikayesini...'

RÜYADAN GERÇEĞE

Yard. Doç. Dr. İlker İtal

Dumlupınar Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi

Anesteziyoloji ve Reanimasyon Ana Bilim Dalı .

KÜTAHYA

Masallar ‘evvel zaman içinde’ başlasa da zamanın evvel olması gelecekte gerçekleşmeyeceği anlamına gelmez.

Sabah gün ağarmadan uyanıp yine altı çeyrek trenini yakalamıştı. Canı sıkındı. Geçen ders kurulu sınav sonuçları ümitlerini kırıyordu. Tıp fakültesine tren ile gidiyordu. Adana Mersin arası gidiş gelişi yaklaşık dört saati yolda geçiyordu. Uykusuz gecelere, bu kadar meşakkate rağmen bir türlü istediği sonuçlara ulaşamıyordu.

Kırılma anından önceki son karanlık zaman gibiydi. İçinden bir ses; olmuyor, yol yakinken dön diyordu. Yine de önemli olan kazanmak ya da kaybetmek değil oyunu dürüstçe oynamaktı.

Kendine bir söz verdi. Bu sınav kurulu başarmalıydı. Tren ağırca ilerlerken dikkatini toplamaya çalıştı ve kitabını açtı.

Günler kitap ve ders notları ile evde masa başında, yolda trende geçiyordu. Son hafta gelmişti. Bir yakınının yanında kalmayı planladı. Ona evin salonunu vermişlerdi. Masanın kenarında küçük sobası, salonda gece uyuduğu en az hedefleri kadar büyük bir şiltesi vardı.

Ümit ile ümitsizlik beraber seyrederken o gece bir rüya gördü. Oldukça net, hatırlanabilir bir rüyaydı. Rüyasında kendini Seyhan Nehri’ni seyrederken buldu. Sanki bir bahar günüydü. Karşıda asimetrik testere dişleri gibi metal parlaklığında dağlar dikkatini çekmişti. Yüzünü göğe çevirdiğinde kocaman beyaz başlı bir kartal belirdi. Kartal nehire olanca hızı ile dalıp nehirden en az kendi kadar büyük bir balık çıkardı. Bu kocaman balık derin solungaçları ve sivri dişleri ile bir köpekbalığıydı. Kartal pençesinin iki tırnağı ile balığın ensesinden bir lokma aldı ve onu nehire tekrar bıraktı. Tedirgin olmuştu fakat rüyasında hareket

edemiyordu. Uyanınca bu bilinçaltı bir işaret belki de dedi. Ne de olsa rüyada balık görmek hayra yorulurdu.

Sınav günü geldi. Sınav bitip kağıdını teslim etti. Tren istasyonuna doğru yol aldı. İstasyonda karşılaştığı arkadaşları ile sınavı değerlendirdiler. Ortak kanaat sınav zordu. Ne olmuştu. Yine olmamış mıydı? Cevabı haftanın ilk günü belli olacaktı.

Hafta sonu geçti ve yeni kurulun ilk günü fakültenin ana kapısından girdiğinde sınav sonuçlarını gördü. Ders kurulu sınav birincisi olmuştu. Tarifsiz bir mutluluktur. Acaba rüyanın ilk tabiri bu muydu?

Tıp fakültesinin güzel yılları bir bir geçti. Mezuniyet sonrası ihtisas yapmalıydı. İlk tercihinde İstanbul Kartal Eğitim ve Araştırma Hastanesi Anesteziyoloji ve Reanimasyon bölümünü kazanmıştı. Doğrusu kartal sembolü karşısına böyle çıkmıştı.

Zaman geçiyor ihtisas ayları birbirini izliyordu. Fakat balığın ensesinden alınan lokma neydi? Hayat suda başlamıştı. Öğrendi ki bu süreçte beyin sapının ilk geliştiği yaratıkların balıklar olması gerçekten şaşırtıcıydı.

O lokma beyin sapıydı! Yaşamın merkezi, anestezinin etki merkeziydi. Uyku uyanıklık merkezi, solunum merkezi, dolaşım merkezi, ağrı yolları hepsi beyin sapındaydı ya da oradan geçiyordu. Ölüm merkezi; beyin ölümünün vazgeçilmez testleri beyin sapını işaret ediyordu.

Düşündü ki yaptığı meslek ile yaşam ve ölümün merkezinde kendini bulmuştu. Geleceğin yorumlanmasında rüyaların etkisi düşünülse de son sözü elbette hayatın kendisi söylüyordu.

j'AIME

Prof Dr. Binnur Sarıhasan

Ondokuz Mayıs Üniversitesi Tıp Fakültesi

*Anesteziyoloji AD
SAMSUN*

Her sabah olduğu gibi ikinci beyin cerrahi odasındaki işimi henüz bitirmiştim ki kolumda takılı olan saat şeklindeki kumandanın kırmızı ışığı iki kez yandı söndü. Bu acil durum mesajıydı ve 1 nolu beyin cerrahisi odasından gelmekteydi. Üç saniye sonra hastanın başındaydım. Parmağımı kimlik tanıma butonuna bastırdım, kulaklıktan bradikardi bilgisini veren hopörler sistem beni tanıyınca sustu ve sadece monitörün ekranından "sinüs bradikardisi" yazısı yanıp sönmeye devam etti. Bu arada alarmı alan infüzyon sistemi ultivayı stoplamış, propofol dozunu , hastanın o ana kadar olan seyrini değerlendirerek emniyetli bir değere düşürmüştü. Cerraha da kulaklığından sadece onun duyacağı kadar bir tonla "sinüs bradikardisi" mesajını verdi. Sessizce gülümsedim, robotun "Karotisi çekiştirmeyi bırak" demesi daha çok işime gelirdi. Sessizlik... Ne huzur verici! Odada olağanüstü bir durum var, hepimiz alarmdayız , fakat çıt yok. Sadece ameliyathanenin genel müzik yayınından 1970 lerin unutulmaz şarkıcısı Adamo'nun sesinden "J'aime" şarkısı çalıyor...

Anestezi monitöründen clik sesi geldi ve ekranda parlak kırmızı harflerle bu durum için gerekli ilaç isimleri belirdi. Onay için parmak izimi okutunca robot 0.5 mg Atropin infüzyonunu gerçekleştirdi. Bir dakika sonra nabızın hızlandığını, hastanın normalleştiğini gösteren yeşil ışık yandı ve söndü. Sitcom dizilerdeki gibi 1-2 sn süren gülme efekti duyuldu. Kolumdaki bluetooth ile çalışan kumandan EKG ve kan basıncı değerlerini kontrol edip, alarm limitlerini tekrar düzenledim. Hastanın göğsünde tek bir noktaya tespitli kablosuz EKG alıcısını ve brakial arter üzerinde bir lira büyüklüğündeki kan basıncı algılayıcının tespitini kontrol ettim.

Omzuma dokunan bir el birden beni kendime getirdi. Oda teknisyenim Elif "Hocam puls oksimetre göstermiyor, siz buradaysanız yeni bir kablo alıp geleyim" dedi. Neredeyim? Bugün hangi gün? Veya hangi yıldayım? Her şey bir rüya mıydı yoksa hayal mi? Sanırım gerçekleşmesi çok uzak olmayan bir hayal.

Otuz yıl önce hangi şartlarda asistanlığa başladığımı anımsadım. Lastikli maskemin altında kendi kendime gülümsedim sanırım biraz da kızardım. Damar yolu açmak için kullandığımız kelebek setler bir kavanozda saklanırdı. Tespit etmek için Zeynep Hocam ince alçılar kestirirdi. Alçının donması için bir süre beklerdik , yine de girişim sırasında yeni damar yolu açma ihtiyacı olurdu. Damar yolu ararken operasyonun bittiğini hatırlarım. Peki ya konnektörler? Pek çok devreye uyan ve az bulunan bazı konnektörleri cebimde taşırdım itiraf ediyorum! Çoğu zaman tüm girişim boyunca parmaklarım hastanın nabzında takipte olurdu. Az sayıdaki monitörle çok iş yapmaya çabalardık ve monitörler sanırım bize göre daha çabuk yorulurlardı. Fazla alarm verse de bugün kullandığımız cihazların hakkını teslim etmeli, hatta hayalimdeki kablosuz monitörleri emekli olmadan kullanabilsem diyorum!

Teknoloji deyince hatırladım. Asistanlığa başladığım yıl Tıp Fakültesi geçici binasında ve ameliyathane de küçük bir alanda üç masa olarak çalışıyor. Alan dar ama gönüller o kadar geniş ki çok güzel işler yapıyoruz çünkü amatör ruhla profesyonel işler yapan bir ekibin parçasıyım. Tek asistan olmanın avantajlarını yaşıyorum, tüm toplantılara katılıyorum yapılan bütün manipulasyonlara dahil oluyorum... Nöbetimin olmadığı bir akşam üstü işten çıktım, tam bir bahar havası, bilmeyenler için Samsun'un baharı güzeldir. Karadeniz oldukça sakin, rüzgar yok. Sahilde güzel bir yürüyüş yaptım, yemeğimi yedim ve anneanneme uğradım. Dizine yatarak 2 saat uyumuşum, nur yüzlü anneannem dizi uyuşmasına rağmen bana kıyamamış. Huzurlu bir geceden sonra işe gittim. Ameliyathanede anlam veremediğim bir sessizlik var. Henüz hastalar gelmemiş, olanaksız! Personel sormama fırsat vermeden "gece çok çalışılmış" dedi. Ve hikayeyi çok çabuk öğrendim. Kavak ilçesinde bir ilkokul sınıfı, öğretmenleri tarafından pikniğe götürülüyor, bir traktörün romörkünde 30-40 çocuk. Kaza oluyor ve çocukların hepsi yaralı olarak üniversite hastanesine getiriliyor. Anlatanların yalancısıyım, çocuklara yerlerde , ayılma odasında her yerde göz doktorları dahil tüm cerrahlar tarafından müdahale ediliyor ve sabaha kadar çalışılıyor... Ben neredeyim? Anestezinin bir kaç aylık tek asistanı bulunamıyor çünkü uyumaktayım, çünkü cep telefonu yok ve bulunamıyorum. Bendeki utancı ve üzüntüyü tahmin edemezsiniz. Hala aklıma geldiğinde ,üzüntüden mi menapozdan mı bilmiyorum , ter içinde kalıyorum. Cep telefonu olsaydı o gece için hiçbir mazeretim olamazdı. Televizyon dizilerinde ve filmlerde telefonsuz sahnenin olmayışından çok şikayetçiyim ama teknolojiyi gerekli yerlerde asla tartışmıyorum. Hatta bumerang uygulamayı bile öğrendim.

Hayaller hep olmalı. Gerçekleştirmek için çaba da! Yalnız geçmişi unutmadan, unutturmadan daha sağlam olur sanırım...

“Sifr” Hayat!

Doç.Dr.Tuğhan Utku

İstanbul Ü. Cerrahpaşa Tıp Fakültesi

Anesteziyoloji ve Reanimasyon AD,

İSTANBUL

Serince bir sonbahar akşamüstü, peşisıra seri adımlarla, adeta önüne geçerek O'nun görüşüne girerek ve sevimli yüzünü göstermeye çalışan Aşil ile birlikte yürüyordu Adam. Kimbilir belki yaşamının sevimli kahramanı olduğundan, belki de hafif sekiyor olduğundan bu adı vermişti kızılkahve Labrodoruna. Truva savaşının kahramanı olmasına karşın, en zayıf yeri olan adı kendinden müsemma, aşil tendonundan ok ile vurulup da ölen Aşilin adını.

Hiç bu kadar sarsılmamıştı, bu denli sorgulamamıştı yaşamı, kendini, kimliğini, ne yapıp ne ettiklerini. Fazla sorgulamadan, olması gereken gibi olarak, bu her ne demek ise, onu da pek sorgulamazdı ya, öyle olunması gerektiği için öyle olunan bir yaşamdı onunkisi.

İyi eğitimliydi, zekiydi, yanıtını duymaktan hoşlanmayacağı şeyleri asla sormazdı kendine. Görmezden gelirdi, duymazdan gelirdi bu soruları, yaşamın akışına bırakırdı kendini. Bu yüzdendir kendine hiçbir zaman “mutlu muyum?” diye sormadı. Mutlu muydu peki? O'na göre evet, sosyal konumu, işi gücü, işte herşey yerli yerindeydi. Mutluydu canım, niye olmasındı! Evet, üzerine geçirdiği koza sayesinde, etrafındaki kalabalıktan eser yoktu iç aleminde. Ama olsun, en azından zarar verebilecek insan da yoktu yamacında. İnsanlar O ne kadar isterse o kadar sokulabilirlerdi ancak. Bu öğrendiği ve uyguladıkça da yararını gördüğü bir yaşam tarzıydı.

Dostu yok muydu? Olmaz mı hem de çok. Yani etrafında çok insan vardı. Dost? Arkadaş, peki? Arkasını rahatlıkla dönebileceği insanlar? Zaman ve mekan paylaştığı insanlar çok desek daha mı doğru olacak? İşte bu yüzden sevmez soru sormayı kendine. Nasıl yanıt verilir bu sorulara, içinden geldiği gibi mi? Yoksa olması gerektiği gibi mi? Nedir kuzum bu “olması gerektiği” gibi? Kim buyurmuş bunu, referansı ne bu işin? Belki de böyle olmaması gerekiyor? Kim diyor?

Her zaman kadın arkadaşlarına özenir, onlar gibi açık olmayı, hatta ağzına geleni hemencecik söyleyebilmeyi, iyisi kötüsü demeden paylaşabilmeyi bir başkası ile. Ne kadar da rahat ve doğal yaparlar bunu. Bu kadar mı güçlüler, yoksa zaten birşeyler kaybetme korkuları mı yok? Ya ne kaybederiz ki aslında? Bir zayıf ölümlünün gözünde bir zayıf ölümlü gibi görünmek midir korkumuz? Zaten öyle değil miyiz?

İşte bu kalın kozamız bizi sevdiklerimizden uzak tutuyor, günlük yaşamın salak saçmalıkları ile, erimini kestiremediğimiz ama sonsuzmuşçasına kurguladığımız yaşamlarımıza yığınaklar yaparak bir ömür geçiriyoruz. Ömür dediğin de iki sayı arası bir çizgi işte, mezar taşına yazılan. Bu arada sevmeyi, dertlenmeyi, temas etmeyi, koklamayı, duymayı ihmal ediyoruz, koca bir yaşamı ıskalıyoruz. Sonra da zamanla hesaplaşıyoruz, restleşiyoruz. Kavramını ve ölçüsünü kendimizin koyduğu, bir başka deyiş ile anlamını bizim yazdığımız bir doğal olguyla. Bir şey demesek de, ölçü koymasak da o var zaten.

Aşil saf bir yüz ifadesi ile O'na bakıyor, yüzündeki tuhaflığı seziyor, bacaklarına daha yakın yürüyerek temas etmeye çalışıyor gibiydi. Sanki sıcaklığı ile O'na birşeyler hatırlatmak ister gibiydi. İklim dönüyordu, akşamları ayaz hissedilir oluyordu yavaş yavaş. Sahilde kıyıya vuran dalga sesinin huzuru ve Aşil. İnsanlar kulaklarında kulaklık kimbilir neler dinliyorlar, ama hepsi ortamdan yalıtılmışlar kendilerini. Bölünmüş kişilikler gibi, müzikli onlar, çevreye açık onlar. Kafa sallayanlar, koşanlar aynı ritimde, mırıldananlar hatta hallice melodileri yüksek sesle söyleyenler, bir başkası ile yaman tartışmalar içinde olanlar telefonda.

Kıyıya vuran dalgaların dövdüğü minik taşlar, nasıl da başka başka. İrili ufaklı taşların biri bir diğerine benzemez tepkiler veriyorlar dalgalara. Direnenler yerinde kalmak için, salıp kendini dalganın akışına gidiverenler, birbiri üzerine çıkanlar, kumun altına gömülenler, denizde kaybolup gidenler. Belki hergün görebileceği şeyler bugün ne kadar da farklı geliyor O'na.

Erbain yaşlarında, kozadaki çatlaklar pek hayıra işaret değil. Hiç alışık değil ki soru sormaya kendine, samimi olmaya, zayıflıklarını salıvermeye, işte ben buyum demeye, dalga geçmeye kendine. "Abartma dostum" demeye avazı çıktığı kadar. Dünyada O'na biçilen ya da kendi kuruntusu olan bu misyonun, herşeyi çözeceği, alt edeceği, sırtında taşıyacağı sanısının, saplantısının aslında, olmadığını. Bu saçmalığı yapmaya çalıştığı her an lanet tekrarlanıyor gibidir, hep baştan başlamak en baştan başlamak gerekiyordur. Bu sefer Yerüstü Dünyasında sonsuza kadar büyük bir kayayı bir tepenin en yüksek noktasına dek yuvarlamaya mahkûm edilmiş bir kralı oynamaktadır. Hilekarlığının cezası olarak tanrılar tarafından büyük bir kayayı dik bir tepenin doruğuna yuvarlamaya mahkûm edilmiş Sisifos gibidir. Tam tepenin doruğuna ulaştığında kaya her zaman elinden kaçmakta ve her şeye yeniden başlamak zorunda kalmaktadır. Tanrı Zeus'un Sisifosu cezalandırması için gönderdiği ölüm meleği Thanatos, kandırılmıştır ve bu süre içinde hiçbir insan ölmemiştir. Lakin O'nun böyle bir başarısı dahi yoktur ya neyse.

Son anlarında, genelde olumlu sözler dökülen dudağının sağ kenarında, yok hayır sol kenarında, tam da bileşim yerinde çatlak oluşturmuş, hafif nemli, silindiği belli kurumuş kan izi, yapışkan bir bant ile tutturulmuş plastik olsa gerek bir boru, üzerinde mavi bir çizgi, kimi sayılar, içine hava girip çıktıkça buğlanan çeper. Ucunda daha geniş bir boru, tırtık tırtık, iki tane, yapay akciğer makinasına bağlı. Değişik sesler çıkartıyor, hava verdikçe, hiç tepkisi yok. Babası son döneminde belli ki yaşamının. Doktorların dediğine göre çoklu organ yetersizliği, akciğerler iyi çalışmıyor, tansiyonu da çok düşük üstelik ilaç desteği ile. Demek ki parçalar birer ikişer bozuldukça bütün de bozuluyor, yani parçalar yoksa bütün büsbütün dağılıyor. Acı çekiyor mu acaba? Kızgın mı O'na, yoğun bakıma getirdiği için? Acaba istermiydi ki gelmeyi? Hiç sormamıştı ki, soramamıştı ki, o kadar meşguldi ki? Elleri giderek soğuyordu sanki Babanın. Her zaman benzerliğinden dolayı, O'na verdiğini söylediği ve gurur duyduğu elleri. Gerçekten de benziyor, biraz daha kurumuş, lekelenmiş, soğumuş. Bu aşamada ne ile mutlu olunmalı acaba, bir şekilde sorunun iyileştiriliyor olmasına mı, destekler ile ızdırap çekmiyor olmasına mı, aslında kendinde olmamasına mı? Göz kenarından akan yaş her zamankinden daha yoğun sanki. Meğer sürülen bir kremden dolayı imiş. Peki, canı yanıyor mu? Yoksa yine O'nun vaktini alıyor olmaktan mı üzüntülü? Keşke açsa gözlerini, konuşsa O'nunla, kızsız hatta, bunca zamandır nerelerdeydin diye. Biraz ellerini tuttu, sıkıca hem de, saçını okşadı, göz yaşlarını ya da her ne ise işte onu sildi, üzerindeki çarşafı örttü, sadece baktı yüzüne, çizgilere, ifadesizliğine.

Çağrıldığında anlamıştı, olması gerektiği gibi dinledi ve davrandı, olması gerektiği gibi metanetli davrandı, tek bir gözyaşı, tek bir ihh olmadan. Olması gerektiği gibi oldu diğer tüm teferruat, ritüeller, angaryalar ve saireler. Acı da olması gerektiği gibi miydi bilemedi. İçi çok acıyordu, nefes almakta zorlanıyordu, yavaş atmaya talim kalbi bile sığmıyordu içine. İşinden bir süre izin aldı. Dolaştı etrafta amaçsızca, yanında hep Aşil, tek dostu, yoldaşı.

Tüm geçmişi silip atmak, bağını kesmek kadar zor, üstelik aidiyet mefhumu olmayan O'na bile, en yaman iş. Bir devrin kapatılması, evdeki eşyaların ayıklanması, evin kapanması. Anılar, üzerine kesif duygu sinmiş eşyalar, hala sıcaklığı hissedilen temaslar. Bir ara konuşmalarında böyle bir durumda tüm eşyalarının ihtiyaç sahiplerine dağıtılması yönünde niyeti olduğunu mırıldanmıştı, izin vermezdi ki bu konulara girmesine. Saklanması gerektiğini düşündüğü eşyaları ayrı bir kutuya diğerlerini ise torbalara koyarak ayırmaya çalıştı.

Gözü bazı kağıt parçalarına ilişti. Üzerleri dolamkalem ile yazılmış özel notlar ile dolu. Bir tomar, yazıyı hemen tanıdı, uzun süre en az o kadar güzel yazabilir miyim diye uğraştığı, taklit ettiği Baba yazısı. Nasıl da canlı ilk anındaki gibi duruyor harfler, tek tek anlamı olmayan bir araya geldiklerinde ete cana bürünveren kelimeler, manaya giden cümleler. Niye çoklu harf yetersizliği olmuyor da organlar oluyordu? Ya da çoklu kelime yetersizliği? Oysa bal gibi de oluyordu. Özensiz seçilmiş harf dizileri, eğri büğrü kelimelerden bir mana çıkmıyordu. Duygular aktarılamıyordu, hisler, düşünceler. Konuşmayınca zaten olmuyordu. Yazmak bir çözüm olabilirdi. Konuşurken karşılaşma riski olan, göz teması, mimikler olmadan kağıda döküvermek kelimeleri, cümleleri, manayı.

Gözü ile taradı kağıtları, bölük pörçük bir bütünlük olmadan alınmış notlardı bunlar, kimilerinin kaynakları altına iliştilmiş, kimi işaretlemeler ile vurgular yapılmış, altı çizilmiş, yanı çizilmiş. Çoğu

da öylesine yazılmış, belli ki yazıldıktan sonra bir süre durulmuş, belki defalarca okunmuş, üzerinde düşünülmüş, kahve sıcaklığı hissedilerek yaşanmış.

Yanında *Descartes* not alınmış bir cümle “ (...) *herşey denklemin sol tarafına geçirildi, sağ tarafta sıfırdan başka bir şey kalmadı (...)* ... = 0”. *Descartes*’in matematiğe en önemli katkılarından biri olmakla birlikte bu cümle bambaşka bir anlama büründü sanki. Yaşamda herşeyi, iş, eğitim, yeme, içme, gezme, tozma denklemin solunda ve tam da karşısında koca bir 0, ölüm.

Yaşamda, sorulduğunda söylenen, temel hedef gerçeğin araştırılması, bunun için de üç amaç sıralanabilir, en azından O bu kadarını yapabiliyor. Aranana bulmak, bulunanı tanımlamak, bulunanı inceleyerek yanlış olandan ayırmak. Aldığı eğitim ile bunları bir çırpıda sentezleyebilmek, savunabilmek çok olanaklı. Olanaklı olanaklı olmasına da arananın ne olduğu, nasıl tanımlanacağı, hadi birşey bulundu ve yalan yanlış tanımlandı, inceleyerek yanlış olandan ayırmak için yanlışın ne olduğunu söyleyebilmek o denli kolay mı soruları can yakıcı.

“...Sıfır rakamı en son keşfedilen matematiksel “değer” olarak, diğer rakamlardan oldukça farklıdır. İnsanoğlu günlük hayatında sıfırı kullanmadan, sıfır olmaksızın yüzlerce yıl yaşamıştır. Bir şeyin yokluğunu anlatmak için bir sayıya ihtiyacı yoktur aslında. Sıfırsız bir hayat mümkündür. Sıfırsız matematik de mümkündür.” Babanın matematiğe ilgisinin bu kadar yoğun olduğunu bilmiyordu. Altı defalarca çizilmiş yanına ise *** konmuş bir ifade dikkatini çekti **“Sıfır batıda değil doğuda keşfedildi”**. Hafızasını yokladığında; Yunan felsefesinin boşluk yoktur tezine dayandığını bu nedenle de evrende yokluk diye bir şeyin olamayacağını, bu kavram olmadan da sıfırın düşünülemeyeceğini, Batının sıfıra karşı mesafesi ve korkusunun iki bin yıl kadar devam ettiğini anımsadı. Sıfır Roma rakkamları ile gösterilemeyen tek rakkamdı.

Sıfır kendisiyle kendisinin farkıydı ya öyleyse yaşamın içinden yaşamı çıkarırsan elde ölüm kalır diye düşündü. Ölümün varlığı nasıl yaşamın kendisine etki etmiyorsa, sıfır da toplandığı sayıyı değiştirmiyor; çarpıldığında ise herşeyi kendine çeviriyordu, ölümün yaptığı gibi. Bir niteliğin yokluğunu temsil eden sıfır kelimesini o kadar çok mırıldandığını fark etti ki söyledikçe kelime değişikliğe uğruyordu. Sıfır, sıfır, sıfır, sfr... kelimenin arapçadan türediğini anımsadı “sifr”. “Boş” anlamına gelen bir kelime, hiçlik bir anlamda; hiç yok, hiç var, hangisi? Var olan şey yok olabilir mi?

Kağıt parçacıklarını incelerken italik olarak yazılmış bir kelime dikkatini çekti **“Çunya”, “Skunya”** yan yana yazılmış bu kelimelerin ne olduğunu merak ederek akıllı telefonundan hızlıca kontrol etti. “Boşluk, yokluk” anlamına gelen ilk kez sıfırı tanımlayan Sanskritçe terim. Baba sıfır ile neden bu kadar ilgilenmişti? Basit bir bilimsel merak, matematik ile ilişkili bir ilgi miydi? Yoksa kelimenin kaynağını aldığı Hint felsefesine mi iliydi? Hintliler sıfırı salt boşluk ya da yokluk anlamında değil, gök, uzay, gökyüzü, gökkubbe, atmosfer, esir, hiç, önemsiz nicelik, anlamsız öge, yok sayısı, hiçlik anlamında da kullanmışlardı. Onların anlayışı çağının tüm felsefelerinin boşluk, hiççilik, hiçlik, anlamsızlık, yokluk ve varlık olmayan kavramlarını aşır ötesine geçmişti. Hiçlik ile boşluk arasında bir konum diye düşündü.

Aşil gezdirme kayışından ayrıldığı anda hızla yeşilliklere doğru koştu. Her adımından sonra O'na dönüp bakmayı ihmal etmeden, adeta sen de gel der gibiydi. Tekrar tekrar yaşam doğuran toprağa doğru. Yeni yeşermiş, solan çimlerin yanı başındaki çimlerin üzerinde ileri geri koşuşturdu. Doğanın yaşamsallığına bir katkı sağlamak istercesine işedi, kokladı yeniden işedi. *“İnsan nasıl da bencileyin, naif yaşamlarına anlamlar üretmek için debeleniyor”* diye aklından geçirdi Aşil'in şapşal devinimlerine bakarken.

Yoğun bakımdaki son anlar gözünün önüne geldi. Ne amaçlamıştı, neydi hedefi, ne bekledi de ne buldu karşılığında yaşamdan Baba acaba? Söyledikleri, ima ettikleri, deneyimlediği şeyler miydi bunlar? Yoksa bambaşka şeyler mi? Kağıtlarda gördüğü bir not aklına geldi; *“herşey olabilen hiç”*. Her görüntüye bürünebilen ama hiç olan şey. Aslolan ölüm mü, yaşam mı? Sorun var olmak, var olmamak sorunu mu? Sorun algı mı? Sorun var mı? Ölüm, her şeyde karşımıza çıkabilirken, kendisi *hiç* olan şey. Hiç var, hiç yok.

Elindeki topu atarak Aşili koşturdu, deniz kenarına giderek birbiri üzerinden kayan karada tutunmaya çalışan taşlara baktı, yeni yeşeren çimlere, kıyıda paytak paytak yürüyen martılara, bisiklete binen insanlara, elele tutuşmuş sevgililere, tartışan eşlere, özellikle de bankta oturmuş gözünü ufka dikmiş sabit bakan kendine. Yitirilmiş zamana, olmayana, geri gelmeyeceğe.

-*“Madem herşey olabiliyor bu hiç, bari hiç olmasın”*

diye mırıldandı yanında oturan genç hanıma doğru. Genç hanım hafif tedirgin, merak dolu gözlerle

-*“Efendim! Anlamadım, pardon?”*

diyebildi ancak. O da hiç mahcubiyet ya da pişmanlık duymadan, sanki hiç kozası olmamışçasına

- *“Ehmm. Hiç! Çunya! Babam!”* dedi.

Montunun yakalarını kaldırdı, şapkasını biraz öne eğdi

-*“Hadi Aşil!”. “Herşey olmaya”...*

HAYAL

Merve Kaçar

Dokuz Eylül Üniversitesi Hastanesi

Anestezi ve Reanimasyon Anabilim Dalı

İZMİR

Günün ilk vakasını saat 10 olmasına rağmen hala alamamışlardı. Çünkü anestezi cihazını bir türlü çalıştıramıyorlardı. Salonun asistanı kendi kendine söylenip duruyordu '20 yıllık makina nasıl çalışsın ne vardı daha yenisini getirselerdî'. Ancak hocası yaklaşık bir saattir uğraşıyordu bu ihtiyarı çalıştırmaya. Mehmet hoca yaklaşık 45 yaşlarında uzunca boylu esmer yakışıklı bir adamdı. Asistanları tarafından çok seviliyordu. Sonunda Mehmet klinik mühendisliği aramasını söyledi asistanına. Klinik mühendisleri Hasan yılların tecrübesine sahipti. Ancak bu cihazı çalıştırmak için en küçük bir çaba bile sarfetmemişti 'ölmüş bu makina, ancak bir müzede falan iş görür o da bir 20 yıl kadar sonra' dedi. 'Artık çok daha yeni cihazlarımız var. onlardan getirelim'. Yılların emektarı, o güne kadar sayısız hastayı uykuya daldırılmış yüzlerce kişiye nefes olmuş Narkomed adeta emekliliği gelmiş geçmiş ancak ısrarla çalışmak isteyen bir profesörü andırıyordu. 'Lokal vakaların alındığı salona koysak idare etmez mi?' dedi Mehmet. Gitmesini hiç istemiyordu, eskilerden bir o kalmıştı sanki. 'Olmaz' dedi Hasan 'vadesi dolmuş artık'.

Narkomed deyip duruyorlardı ama Zübeyir'di adı. İlk geldiği gün beraber çalıştığı doktor koymuştu ona bu ismi. Ne fiyakalıydı o zamanlar; en son teknoloji, pırıl pırıl yakışıklı Zübeyir. Adeta diğer cihazlara küçümseyerek bakıyordu kendisinin o pozisyona düşebileceği hiç aklına gelmemişti. Aradan bir hayli zaman geçmiş geçen zamanla birlikte teknoloji ilerlemiş, insanlar ve hayatlar değişmiş ve Zübeyir için de yolun sonu gözükmişti. Zaten ona adını veren Doktor Rıdvan da bırakmıştı onu bir hafta önce. O gitti gideli tadı tuzu kalmamıştı buraların.

Rıdvan henüz 1 yıllık asistandı Zübeyir ile tanıştığında. Onu gördüğü an bu isim çıkmıştı ağzından. Belki de aylardır onun eliyle yaptığı işi yaptığından en çok körüğünü sevmişti. Herkes bir anda çok benimsemişti bu ismi. Zübeyir bir anda onlardan biri olup çıkıvermişti. Adeta her asistanı o körük gibi genişleyerek sarıp sarmalayıveriyordu.

‘Tamam’ dedi Mehmet ‘yapacak bir şey yok’. Hey gidi yılların Zübeyir’i önce Rıdvan şimdi de sen terkediyorsun demek beni’. Bir cevap beklercesine suskunlaştı sonra. Yılar yılı bu soğuk salonda, perde arkasında ki tek arkadaşı, bitmek bilmeyen nöbet gecelerinin dert ortağıydı. Bunca yıl ona ve onun gibi pek çok anesteziye yoldaş olmuş olan bu makina şimdi sessiz sessiz kendi hayat öyküsünü anlatmaktaydı yıllarını geçirdiği bu ameliyathaneye dair.

İlk geldiği günü hiç unutmuyordu mesela. En yakın arkadaşı Rıdvan’ın salonuna gelmişti yeni cihaz. ‘Ne şanslısın oğlum artık balon sıkılmak yok’ demişti Mehmet. ‘Dur bakalım Mehmet, ne kadar anlaşabileceğiz bakalım çözebilecek miyiz Zübeyir’i’ diye cevap vermişti Rıdvan. ‘Zübeyir??’ ‘Evet bence çok yakıştı bu isim ona yay tüm ameliyathaneye’ diye gülmüştü Rıdvan. Çok garip bir adamdı Rıdvan. Nerden aklına gelirdi ki bir insanın makinaya isim vermek. Verdiği isim de ‘Zübeyir’. Ama işte böyle sevdirmişti kendisini. Değişik huyları vardı her hastayla ayrı ayrı ilgileniyor sadece hastalıklarını sormakla kalmıyor tüm hayatlarını öğreniyordu. Parası olmadığını öğrendiklerine kendi cebinden para veriyor, karınlarını doyuruyor kalacak yeri olmayanlara evinin kapılarını açıyordu. Çalışanlarla da arası çok iyiydi hemşire personel ayırt etmiyor, herkesle dışarı çıkıp bir şeyler paylaşıyordu. Çok da başarılıydı aynı zamanda henüz bir yıldır bu meslekte olmasına rağmen işini büyük bir ustalıkla yapıyordu. Hem başarısı hem uzun boyu, gamzeli yüzü ve masmavi gözleriyle sadece hocaların değil tüm ameliyathanenin sevgisini kazanmıştı. Belki de bu sevgi yüzündendi herkesin Zübeyir ismine çabucak alışması.

Günler su gibi akıp geçiyordu. Asistanlık hayatı zor ama güzeldi. Her gün yeni bir şeyler öğreniyorlar farklı hayatlar tanıyorlardı. Yeri geliyor nice hayatlar kurtarıyor; yeri geliyor bir canın ellerinin arasından kayıp gidişine üzüyorlardı. Bazen yapamayacaklarını düşünüyorlar, bazen de dört elle işlerine sarılıyorlardı. Bazen çok kızıyor bırakıp gitmek bir daha dönememek belki de yaşadıklarının intikamını almak istiyor bazen de iyi ki buradayım diye düşünüyorlardı.

Herhalde asistanlık hayatlarının en kötü günüydü. Rıdvan o gün ağlayarak gelmişti Mehmet’in yanına. Mehmet ilk defa görüyordu arkadaşının ağladığını. Rıdvan gibi güçlü bir adamın ağlayacağını hiç düşünmezdi. En umutsuz zamanda bile ‘yeteri kadar umut edersen kağıttan kuşlar bile uçabilir’ derdi Rıdvan. Bu yüzden çok korkmuştu Mehmet. Arkadaşını bu hale getiren şey ne olabilirdi ki? Acil servise kardeşini getirdiklerini söyledi Rıdvan ‘Benimle gelir misin? Sanırım tek başıma başa çıkamayacağım’. Hiç bir şey sormadı Mehmet sormadı. Sadece arkadaşıyla uçarcasına acile gitti. Gördükleri karşısında nutku tutuldu Mehmet’in. Rıdvan’ın kardeşi Down Sendromluydu. Kanlar içindeki yüzünde bile o tipik görünüm dikkatini çekmişti Mehmet’in. 17 yaşındaki Hayal Down Sendromlu olmasına rağmen tek başına çıkıp çoğu işini halledebiliyor, normale yakın bir şekilde hayatını sürdürüyordu. Ailesi tarafından çok iyi bakılmıştı. O gün de markete çıkmıştı, annesiyle beraber abisine kek yapacaklarmış. Ancak market dönüşü araba çarpmıştı Hayal’e. 112 ile acil servise getirilmişti. Annesi onlar hastaneye gelmeden önce aramıştı Rıdvan’ı. Rıdvan önce acili arayıp bilgi

vermiş hazırlıkların tam olmasını sağlamış ama daha fazla dayanamamış ve kendini salıvermişti. Acile geldiklerinde Hayal entübe şekilde tomografiye gidiyordu. Tomografide Rıdvan'ın korktuğu sonuç çıktı kardeşinin hem subdural hematomu hem de intraserebral hemorajisi vardı. Hayal apar topar ameliyathaneye çıkarıldı. Hocaları haberi almış ve hazır bekliyorlardı. Hayal Zübeyir'in salonunda operasyona alındı. Ama biliyordu Rıdvan, boşunaydı bütün bu çabalar kurtulamayacaktı kardeşi. Keşke bilmiyor olsaydı. O zaman belki biraz olsun umudu olurdu. Belki umudu kurtarırdı Hayal'ini. Mehmet hiç böyle görmemişti arkadaşını, genelde o mutsuz olur Rıdvan onu teselli ederdi. Şimdi ne yapacağını arkadaşını nasıl teselli edeceğini bilmiyordu. Kendisini de çok kötü hissediyordu. En yakın arkadaşım dediği adamın bırak Down Sendromlu bir kardeşi olduğunu, kardeşi olduğunu bile yeni öğrenmişti. Halbuki o kadar dertleşiyor dışarıya çıkıyor, bazı akşamlar oturup içiyorlardı. Ama hep hastaneden hastalardan konuşuyorlardı. Sanki hayat hastaneden ibaretmiş gibi...

Rıdvan 9 yaşındaydı kardeşi dünyaya geldiğinde. O daha doğmadan adını koymuştu Rıdvan kardeşinin, Hayal olacaktı. Çünkü Rıdvan'ın en büyük hayalidi bir kız kardeş. Ama Hayal doğduğunda onun haricinde herkes çok ağlamıştı 'Down' diyorlardı kardeşi için. Rıdvan herkesi tek tek tembihlemişti 'benim kardeşim Down değil Hayal' diye o zamanlar bilmiyordu öyle bir hastalık olduğunu. Kimse de söylememişti ona kardeşinin hasta olduğunu. Ama Hayal büyüdükçe anlamıştı Rıdvan farklıydı kardeşi ama diğer herkesden daha güzel. Belki de bu farklılığı Rıdvan'ı kardeşine karşı bu kadar korumacı yapan. Ama yapamamıştı işte başka hayallere dalıp kendi gerçek Hayal'inden uzaklaşmış ve onu koruyamamıştı. Son dönemler kendini işine çok kaptırmıştı çok çalışıyor geç saatlere kadar hastaneden çıkamıyor eve gidince de yorgunlukla ailesiyle hiç ilgilenmeden uyuyakalıyordu. Bunları düşünüyordu Rıdvan hocası gelip o acı haberi verdiğiğinde . Mehmet ne yapacağını şaşırılmıştı. Ancak beklediğinin aksine hiç ağlamamıştı arkadaş. Kalktı ve annesinin yanına gitti. Mehmet onunla gelmek istediye de kabul etmedi. Onlara bu haberi nasıl verdi hiç bilemedi Mehmet. Tüm bu olanlar Rıdvan'ı çok derinden etkiledi, eskisinden daha sessiz daha içine kapanıktı. Ancak beklenenin aksine mesleğine olan tutkusunu hiç kaybetmedi. O günden sonra daha bir dört elle sarıldı mesleğine, artık başkalarının hayallerinin yıkılmasına izin vermeyecekti. Çok çalışacak ve savaşacaktı.

Cok kısa sürede eski haline geri döndü Rıdvan sadece hastalarla eskisinden bile çok ilgileniyordu. Bir gece nöbetinde yaklaşmış olan uzmanlık sınavlarına hazırlanmak için Mehmet de Rıdvan'ın yanında kalmıştı. Gece yarısı telefon çalınca çok acil br durum olduğunu anladılar. Apar topar Zübeyir'in salonunu hazırlattılar. Subaraknoid kanaması olan 36 haftalık gebe geliyordu. Hastayı hızlıca aldılar. Mehmet kadından umudunu kesmişti ama bari bebek kurtulsun diye düşünüyordu. Rıdvan ise bebeğin annesiz kalmaması için uğraşıyordu. Bir yandan kadın doğum sezaryen yaparken, beyin cerrahisi de kadıncağızı ameliyat ediyordu. Vaka sırasında hasta kötüleşmeye başladı, tansiyonları düştü ve aniden

kalbi durdu. Anestezi ekibi hemen müdahaleye başladı, Ard arda yapılan adrenalinlere, takılan kanlara ve durmaksızın devam eden kalp masajına rağmen geri dönmüyordu hasta. Bir saati geçkin bir süre sonra herkes ümidini kesmişti. Birkaç dakika önce gözlerini dünyaya açan bebeğin mutluluğuyla annenin hüznü birbirine karışmış, ısrarla kalp masajına devam etmekte olan Rıdvan'ı izliyorlardı. Mehmet, Rıdvan'ın bu halini kardeşine bağlıyor, kendisini daha fazla yıpratmaması için kurulu bir saat gibi "iki saat otuz dakika oldu bırak artık Rıdvan" cümlesini bilmem kaçınıcı kez kuruyordu. Yaklaşık olarak üçüncü saatin sonlarında monitörde görülen sinüs ritmi tüm salonu gözyaşlarına boğdu. Üstelik beyin cerrahisinin ameliyatı da çok iyi geçmişti. Minik bebek annesiz başladığı hayatına annesiyle birlikte devam ediyordu. Mehmet o gün çok şey öğrendi Rıdvan'dan ve hayat boyu onun adımlarını takip edebilmek için elinden geleni yaptı. Ameliyat sonrası içleri rahat bir şekilde uyumuş ve sınav hazırlığına ertesi gün devam etmişlerdi.

Mehmet gülerek hatırladı uzmanlık sınavlarını. Pratik sınavını beraber olmuşlardı. Herhalde ilk ve son kez böyle bir şey olmuştu. Normalde herkes pratik sınavını tek başına olurdu. Ama onlar aynı gün başlayıp aynı gün bitirmek istedikleri için hocaları böyle bir şey denemeyi kabul etmişti. Rıdvan Zübeyir'in salonunda sınava girmek için tutturmuştu. Bu nedenle o salonun tek vakası olan obez hastayı almak zorunda kalmışlardı. Ve Rıdvan entübasyon kısmını Mehmet'e bırakmıştı. Mehmet ise hastayı entübe edememiş, saturasyonlarının düşmesine neden olmuştu. Hasta Mehmet'in ellerinin altında morarıyordu. O anda hocalardan biri Mehmet'i kenara itmiş; hastayı entübe ederek kurtarmayı başarmıştı. Hastanın rengi hemen normale dönmesine rağmen Mehmet'in ki düzelmeyordu. Bütün sınav mor kalmıştı. Mehmet kesin kalacaklarını düşünürken Rıdvan çok rahattı. Onun bu rahatlığı biraz Mehmet'in sinirine de dokunuyordu. Ama ilginç bir şekilde sınavdan geçmişlerdi. Sonrasında hocaları o sınavın sadece formalite olduğunu, önemli olanın asistanlık hayatları olduğunu söylemişti. Nihayetinde uzman olmuşlardı. Ama garip bir şekilde mutlu değillerdi. Sanki evlerinden, ailelerinden ayrılacaklardı. Acısıyla tatlısıyla pek çok anı biriktirdikleri evlerinden ayrılıyorlardı. Ama en çok da birbirlerinden ayrılacaklarına üzüliyorlardı. Atamalar olup ayrılmadan önce söz verdiler çok çalışıp buraya hoca olarak geri döneceklerdi..

Nitekim ikisi de sözünü tuttu tam iki yıl sonra ikiside asistanlık yaptıkları üniversiteye öğretim görevlisi olarak kabul edilmişlerdi. Tesadüf müydü yoksa Rıdvan bunu bir şekilde ayarlamış mıydı bilmiyordu ama Rıdvan, Zübeyir'in salonunun hocası olmuştu her gelen asistanı kontrol ediyordu; Zübeyir ile tanıştı mı diye. Böylece günler gelip geçiyor sık sık eski günleri yad ediyorlardı. Doçentlik profesörlük derken zamanın nasıl geçtiğini anlamamışlardı. Bu süreç içinde ikiside evlenmiş ve

çocukları olmuştu. Rıdvan zorunlu hizmetinde tanıştığı başka bir anestezi doktoruyla, Mehmet ise çocukluk aşkıyla evlenmişti. Herkesin eşi kocalarını başka kadınlardan kıskanıyorken Mehmet'in eşi Rıdvan'ı, Rıdvan'ın eşi de Mehmet'i kıskanıyordu. Neyse ki onlarda kendi aralarında çok iyi anlaşmışlardı da Mehmet'le Rıdvan'ı rahat bırakmışlardı. Sık sık birlikte dışarı çıkıp dertleşiyorlardı. Artık dertlerinin içine sağlık sorunları da eklenmişti. Rıdvan'da bir türlü düşürülemeyen hipertansiyon vardı. Mehmet onu sık sık uyarsa da Rıdvan önemsemiyor, tek ilaçla düzeleceğini düşünüyordu.

Hiç unutamayacaktı o günü herhalde Mehmet, sürekli rüyalarına giriyordu zaten. O gün icapçıydı Mehmet. epidural takmakta olduğu için sterilildi. O sırada telefonu çaldı arayanın Rıdvan olduğunu söyledi personel. Mehmet de açmamasını söylemişti personele. Pek hoşlanmıyordu insanlara kendi özel işlerini yapturmaktan. Ama keşke açıtırsaydım diye hala içi içini yiyordu acaba o kadar geç kalmasalar arkadaşları hala onunla olur muydu? Epiduralı takar takmaz geri döndü arkadaşına Rıdvan'ın sesi çok kötü geliyordu ne dediği de tam anlayamıyordu. Apar topar ambulansla Rıdvan'ın evine gittiler, onu baygın vaziyette buldular. Arkadaşının hipertansif SAK geçirdiğini hemen anladı Mehmet, ameliyathaneyi aradı. Zübeyir'in salonunu hazır etmelerini söyledi. Karşıdaki her ne kadar 'o makina eski, yenisinde alalım' dediyse de kabul etmedi Mehmet. Bir şekilde arkadaşını kaybedeceğini biliyordu çok geç kalmışlardı ve ne olacaksa onun en sevdiği salonda olsun istiyordu. Sonra beyin cerrahlarını aradı. Hastaneye geldiklerinde herşey hazır. Rıdvan hemen ameliyata alındı. Ancak kafa içi basıncı çok artmıştı henüz durayı açmadan derin bradikardi ve asistoli gelişti. Mehmet dönmeyeceğini bilmesine rağmen 5 saat KPR yaptı arkadaşına diğer hocalar ayırdı Mehmet'i Rıdvan'dan. Sanki Rıdvan'la kendi hayatı bitmişti. Rıdvan o masada kaybettiği Hayal'ine kavuşuyor ama beraberinde pek çok kişinin hayalini götürüyordu.

Rıdvanın ölümünden sonra tam 1 hafta daha dayanabilmişti Zübeyir. Sonra o da kendini salıvermişti işte sanki Rıdvan'ın yokluğuna isyan ediyor gibiydi. O da gitmişti. 'Peki' dedi Mehmet, 'Sen de git bakalım Zübeyir, elbet bir gün ben de geleceğim yanınıza elbet ben de bir gün kavuşacağım hayallerime'.

HARABELERİN ÇİÇEKLERİ

Derya Özden

Her çehre bir hikaye belki de bir roman içerir. Onun yüzü de benim için öylesine etkileyiciydi, şuan hemen aklınıza erkeklerin uğruna methiyeler düzeceği güzel bir kadın ya da kadınları arkasından koşturacak kadar yakışıklı bir adamı düşünmüş olabilirsiniz. Oysaki o farklıydı hem kendini anlatmak istiyordu; hem de anlamak istiyordu karşısındakini. Ona bakınca çimen yeşili gözlerinde kaybolmamak imkansızdı.

Onunla tuttuğum ilk nöbeti daha önce onu hastanede görmemiştim zaten ben de asistanlıkta yeniydim. Onun benim hakkımda birşeyler duyduğunu, beni biraz tanıdığını hissetmişim. Yoğunbakımdaki hastaları aspire etikten sonra deske oturdum ve sabah barkodlarını basmaya koyuldum. O da hasta takiplerini tamamlamıştı ve yanımdaki sandalyeye oturdu. Evli misin, çocuğun var mı gibi beylik sorularını kısa cümlelerle yanıtlamaya çalıştım. Daha sonra hangi üniversiteden mezun olduğumu sordu, bir solukta Cerrahpaşa dedim, ekrandan kafamı bile kaldırmadan Cerrahpaşa demiştim. Benim bir solukta söylediğim kelime onu önce bir sessizliğe boğdu oysaki ben bir sonraki soruyu bekliyordum, bu sessizlik dikkatimi çekmişti. Başımı bilgisayar ekranından kaldırdım, o çoktan düşüncelere dalmış ve uzak diyarlara gitmişti. Nöbet yoğun geçiyor olabilir ama en azından orada bilgisayar işlerini hallederken biraz daha çalışma arkadaşlarıma karşı kibar olabilirim diye düşündüm, sonuçta iletişim karşılıklı birşeydi. Biriki tane beylik soruyu da ben sorsam fena olmazdı. Parmağında alyansı vardı ve 40'lı yaşlarda gibiydi, beyaz formasının üzerine beyaz örme bir hırka giymişti, tecrübeli bir hemşire olduğu belliydi. 'Sanırım siz de evlisiniz, çocuğunuz var mı?' sorusuyla giriş yaptım, kendimi affettirmem de gerekiyordu sonuçta. Bu soru pandoranın kutusunu açmıştı ve anlatacakları beni hem şaşırtacak hem de derin düşüncelere itecekti.

İç Ege'de küçük bir ilçede geçmiş çocukluğu, kalabalık ve mutlu bir ailesi varmış en azından bir dönem. Babası küçük bir market işletiyormuş. Bir abisi iki tane de kız kardeşi varmış, ilçede onları parmakla gösterirlermiş. Aslında elçiye zeval olmaz derler ben okuyucu ve hikayemizin kahmanı arasından çekilmeyi daha uygun buluyorum. Bırakalım kendi dilinden anlatsın hikayesini sonuçta özgür olmaktı en çok istediği, enazından bu hikayede özgür olsun

...

“ Bu kadar kötü ne yapmıştım tüm aile bana karşıydı sanki, abim ilçede öğretmendi, onu herhese rezil etmişim, birdaha nasıl bakacakmış insanların yüzüne, üniversite yıllarında sevip de ulaşamadığı kıza karşılıksız mektuplar gönderen kişi o değildi sanki. Anlayacağın gibi sevgilimle bulduğumuz bir öğleden sonra abim bizi ellele tutuşurken görmüş. O akşam, ertesi gün ve daha sonraki günler evde bu tartışma ve ahlak dersleri devam etti. Kah orospu oldum kah ailenin yüzkarası oldum. Evde ateşli tartışmalar yer yer küfürler ile devam ederken sevdiğim çocuğu da bizimkiler korkutmuştu. Onu son görmem yağmurlu bir günde oldu, bir arkadaşım bana haber göndermiş o gece herkes uyuyunca avluya çıkmamı söylemiş. Avluya çıktığımda ordaydı yüzünü tam göremiyordum. Elime küçük bir şey tutuşturdu, avcumun içini açtığımda bakakaldım. Bunu sakla ve baktıkça beni hatırla dedi. Bir dişini sökmüş ve elime tutuşturmuştu. İkimizde göz yaşları yağmur sularına karıştı. Sözü fazla uzatmadan sessizce uzaklaştı. Ertesi gün evden kaçmaya karar verdim. Sağlık meslek lisesinin açılmasına zaten az kalmıştı ve yatılı okuyordum. Okullar açılana kadar bir arkadaşım kalabilirdim. İlçe arkamda artık sadece bir noktaydı, otostop çektim ve içinde iki kişinin olduğu bir kamyon durdu. Muhabbet çok iyiydi, güvenilir kişilere benziyorlardı, daha da önemlisi artık kimsem yoktu belki de güvenilecek bir insan arıyordum ve daha 16 yaşındaydım. Şehirde beni arkadaşımın evine yakın bir yerde bıraktılar. Kamyonu kullanan kişi ev telefon numarasını verdi ve ihtiyacın olursa ara dedi. Okula başladıktan sonra bazı hafta sonları görüştük. Meslek lisesini bitirdim ve işe başladım. Ailemden kimse beni aramadı bu sürede. Kamyonda tanıştığım kişiyle evlendim, yeni bir ailem oldu. Eşimin gençlik yıllarında bir psikiyatrik problemi olmuş ama detaylarını bilmiyordum. Eşimin annesini kaybetmesiyle hayatım tekrar değişmeye başladı, eşim de abim gibi kıskanç biri olmuştu. Zamanla evde şiddet de başladı. Yine bir veda zamanı gelmişti, eşime boşanmak istediğimi söyledim, o akşam yorum yapmadı. Ertesigün iş çıkışı beni almaya geldi, elinde bir şey vardı, ona doğru yaklaştığında elindekinin ne olduğunu anlayamadan yüzüme ve üzerime benzin döktü ve tutuşturdu. Beni alevler arasında bırakmış ve kaçmıştı. Etrafımdakiler yardıma geldileri. Ambulansla beni Cerrahpaşaya getirdiler yoğunbakımda takip edilmem gerekiyormuş fakat yoğunbakımda yer yokmuş. Hayatta olmam ve bu şekilde Cerrahpaşaya gelebilmem bile bir şansı, daha fazla dayanamayacağımı hissetmişim, elimi uzattım acilde yoğunbakımda yer olmadığını söyleyen doktorun elini tuttum. Ona son nefesim olduğunu düşündüğüm solukla ‘ Ben senin annen de olabilirdim’ dedim ve sonrasını hatırlamıyorum.’

O yine uzaklara daldı. Bense şaşkınlık içinde kaldım bu nasıl bir hikayeydi, o yaştaki bir çocuğa bu kadar baskı yapılabilir miydi? Kadına yönelik şiddetle ve çocuk istismarı birbirine

karışmıştı. Mahalledeki çocuktan korumak istediğin evladın, kardeşin bu şekilde yalnız bırakılabilir miydi? Neden ailesi polisi aramadı gibi sorular kafamda belirdi. Hikayesi devam ediyordu yoğunbakımda bir ay yatmış, eşi şizofren olduğu için herhangi bir ceza almamış. Eşinden boşanmış ve yeni birisiyle aile kurmuş. Yüzünü tamamen kaplayan yanık skarlarının hikayesi buymuş. Skar dokusundan oluşan bir perde çehresini kaplamıştı ve çimen yeşili gözleri tüm hayal kırıklıklarına rağmen ihtişamından hiçbirşey kaybetmemişti. Sanırım onlar harabelerin çiçekleriydi.

Tüm bunları bana neden anlatmıştı, benim de günün birinde yüzüne ne oldu diye soracağımı düşünmüş ve sen sormadan ben anlatayım mı demişti. Yoksa yaşamaya dair tüm umutları yok olmak üzereyken hayata yeniden tutunduğu yer olan Cerrahpaşamıydı bizi birbirimize yakınlaştıran. Belki de bu anıları yoğunbakıma her yeni yatan hasta olduğunda tekrar canlanıyordu. Kafamda bu soruların cevabı o akşam netleşmemişti zaten bunları o kadar ayrıntılı düşünecek zaman da yoktu. Mesleğe yeni başlamış bir asistan için bu hikaye tüm bu emeklerin boşuna olmadığına beni inandırmıştı. Yanımda canlı bir örnek vardı. Umutların tükenmeye başladığı insanların hayata nasıl yeniden tutunduğunu birinci ağızdan dinleme fırsatı vermişti. Diğer taraftan heran sevdiğimiz birinin de burada hasta olarak bulunma ihtimalinin de ne kadar yüksek olduğunu bana göstermişti.

İlerleyen dönemde yoğunbakımdaki bilgi ve deneyimim günden güne arttı bu süreçte çok farklı hikayelere tanıklık ettim ve bu hikayelerin bazıları mutlu sonla bitti, bazıları hayal kırıklığıyla sonuçlandı. Uzman olduktan sonra göğüs hastalıkları hastanesinde çalışmaya başladım. Kitaplarda okuduğumuz, hocalarımızın devamlı bizi uyardığı kaf basıncının ne kadar önemli olduğunu postentübasyon trakeal stenozun büyük umutlarla yoğunbakımdan çıkardığımız hastaların hayat kalitelerini nasıl düşürdüğünü, sonu trakea rezeksiyonuna kadar gidecek yeni bir mücadelenin içine bizim göz bebeğimiz olan hastalarımızı nasıl sürüklediğine şahit oldum.

Hastaların, sağlık çalışanlarının farklı hikayeleri vardı bu hikayelerde hepimize farklı roller düşmüştü. Bu sahnede anestezi doktorları hızlı düşünüyor ve hızlı hareket ediyordu fakat ince ayrıntıları gözden kaçırmamasına neden olmuyordu bu hız. Kontrolsüz bir güç değildi bizimkisi. Bu sahnenin ne kadar uzun süreceğini bilemiyorduk ama içimizdeki umudu kaybetmemeye çalışıyorduk çünkü her son bir başlangıçtı ve bizler harabelerin çiçekleriydik.

